

polonia węgierska

a magyarországi lengyelek havilapja

**WYSTAWA PRAC ZSUZSANNY STEKLY
W DOMU POLSKIM**

**11 LISTOPADA
W ÉRD,
VESZPRÉM,
SZOLNOKU...**

**SZLAKIEM
POLSKICH
KRÓLÓW
NA WĘGRZECH**

**POLSKIE
ZWYCZAJE
ANDRZEJKOWE**

**DNI
POLSKIEGO
FILMU
W
MISZKOLCU**

KALEJDOSKOP ŻYCIA POLONIJNEGO NA WĘGRZECH

**DZIEŃ NIEPODLEGŁOŚCI
W SZOLNOKU,
NA ZDJ. M. IN. ZSOLT BÁTORI**

**LEGION WYSOCKIEGO
W OGRODACH
MUZEUM NARODOWEGO**

**AMBASADOR ROMAN KOWALSKI
OTRZYMUJE MEDAL UZNANIA
NA ELTE.
NA ZDJ. DZIEKAN WYDZIAŁU
HUMANISTYCZNEGO L. BORHY**

**PRZEDSTAWICIELE WĘGERSKIEJ POLONII NA ODPUSZCIE
W BIAŁCE TATRZAŃSKIEJ**

WITAMY

- 3 **Choinko, zostań wśród nas!**
Agnieszka Janiec-Nyitrai

KRONIKA

- 4 **Obchody Święta Niepodległości w Veszprém**
4 **Októberi és novemberi események Szolnokon**
4 **Legion Wysockiego w ogrodach Muzeum Narodowego**
5 **Polskie Święto Niepodległości w Érd**
Bazsóné Megyes Klára
5 **XV. Lengyel Filmnapok Miskolcon**
Fekete Dénes
5 **Chcemy pokoju!**
6 **Medal dla ambasadora Romana Kowalskiego**
6 **Megemlékezés az 1848-as és az 1998-as zászlószentelésről**
Ijjas Anna
6 **Zongorakoncert Dunaujvárosban**
Ewa Modrzejewska
6 **Prace węgierskich artystów w Dukli**
6 **Búcsú Bialka Tatrzanskában**
Bubenkó Gábor
7 **W Roku Królów - szlakiem polskich królów na Węgrzech**
Monika Sagun, Piotr Stęfanik
7 **András-napi bál Budapest XI. kerületében**
8 **Andrzejki a Csekóban**
8 **András-napi szokások az OIK-ben**
Ijjas Anna
8 **Bal Andrzejkowy w XI dzielnicy**
8 **Festiwal Adwentowy w Újpeszcie**
Asia Priszler
9 **Zróbmy prezent Polsce!**
9 **Uniwersytet Otwarty Polonii Nowej**
9 **Teddy Maci kórház a Bem Klubban**
Ijjas Anna
9 **VII. Országos Ferenczy György zongoraverseny**
10 **"Credo" - wystawa artystki Zsuzsanny Stekly**
Małgorzata Soboltyński
10 **Stekly Zsuzsanna tüzománc - munkáinak kiállítása a Lengyel Házban**
Ijjas Anna
10 **Emléktábla és kiállítás II. János Pál pápáról Kaposváron**
Cserdi Istvánné Gražyna
10 **Bowling w Lurdy Ház**
11 **Plenarne i sprawozdawcze zebrania w OSP**
11 **Közgyűlési hírek**
Borhi Zoltán
12 **Kiállítás a Vigyázó Sándor Művelődési Házban**
12 **Könyvbemutató a Gdansk kávézóban**
Ijjas Anna
12 **A Polonez együttes és a Szent Kinga kórus születésnap gálája**
13 **Tisztelt Polonia Węgierska olvasók!**

WYWIAD

- 14 **Rozmowa z przewodniczącą OSP panią Ewą Rónay**

CO BĘDZIE

- 16 **Co było, co będzie**

Z ŻYCIA POLSKIEJ SZKOŁY

- 17 **Andrzejki w Szkole Polskiej**
Alina Papiewska Csapó
17 **"Dwujęzyczność w rodzinach mieszanych" - Międzynarodowa Konferencja w Szkole Polskiej**
17 **Ślubowanie Pierwszoklasistów**

NA GRANICY KULTUR

- 18 **"Nagyon hálás vagyok azért, hogy két kultúrában nőhettem fel" - interjú Tužnik Natáliával**
19 **Pozegnanie Andrzeja Pedryca**
Wawrzyniec Marek Rak
19 **Autóstoppal Lengyelországba**
Ijjas Anna
20 **Wujek Jarek gotuje**

REFLEKSJE

- 21 **Dzwonią dzwonki. Śań?**
Agnieszka Janiec-Nyitrai

Choinko, zostań wśród nas!

Czego warto życzyć najbliższym, tym trochę dalszym, a nawet tym najdalszym w Święta Bożego Narodzenia? Żeby życie było kolorowe i połyskujące, jak bombki na choince?

Ale przecież trzeba pamiętać, że bombki są tak nietrwałe i podatne na wszelkie wstrząsy, wystarczy jeden nieostrożny ruch i już bombka rozpryskuje się w dłoni jak bańka mydlana. A może warto życzyć tego, by pod choinką znalazło się wiele prezentów, upchanych w stopy p r z y p o m i n a j ą c e

barykady? Ale przecież przez te barykady materialności nie dostrzeżemy skromnej papierowej szopki, przytłoczonej nadmiarem dosłowności. A może życzyć należy sobie i innym, aby życie było słodkie, jak najmisterniej lukrowane pierniki wiszące na choince? Ale tą nienaturalną słodyczą przecież nie da się nasycić, można się tylko przesyć. Pozostaje tylko głęboka, naturalna zieleń choinki, jej niewymuszona dostojność i niepowtarzalny zapach, którego nie da się sztucznie wytworzyć nawet w najlepiej wyposażonym laboratorium.

Czego więc życzyć sobie i innym? Abyśmy wśród natłoku wrażeń szukali tego, co naprawdę istotne. Piękna, duchowości i prostoty.

Agnieszka Janiec-Nyitrai

Fényfa, világosíts minket!

Mit kívánhatunk karácsonyra a hozzánk legközelebb állóknak, a kicsit távolabbi ismerőseinknek, sőt, még a tőlünk legtávolabb álló idegeneknek is? Hogy életük oly színes és csillogó legyen, mint az üveggömbök a karácsonyfán? Csak-hogy eszünkbe juthat, hogy e gömbök oly sérülékenyek és oly kiszolgáltatottak a külső behatásoknak. Elég egy óvatlan mozdulat, és a gömb szappanbuborék gyanánt szétpukkadhat a kezünkben... Vagy azt kívánjuk, hogy a karácsonyfa alatt frissen egybehordott utcai torlaszok gyanánt álljanak halmokban az ajándékok? Csak-hogy az anyagi hívságok barikádjai eltorlaszolják a szerény papír jászolhoz vezető utat, amelyre amúgy is ránehezedik a szó szerinti értelmezések túlzó sokasága. Vagy talán azt kívánjuk magunknak és másoknak, hogy az élet oly édes legyen, mint a csodásan díszített mézeskalácsfüggők hada a karácsonyfán? Csak-hogy ezzel a nem természetes eredetű édességgel nem lehet jóllakni, ellenben meg lehet tőle csömörölni. Végezetül nem marad más számunkra, mint a fényőfa természetes mélyzöld színe, a tekintélyt parancsoló megjelenése és az utánozhatatlan illata, amelyet a legjobban felszerelt laboratóriumokban sem lehet mesterségesen előállítani. Mit kívánjunk hát magunknak és másoknak? Hogy a benyomások és élmények forgatagában képesek legyünk azt keresni, ami valóban lényeges. A szépséget, a lelkeséget, az egyszerűséget, és ezek forrását, a természetfeletti fényt, ami a fényőfából, a fényfából, a fénylőfából kiáradva mindezt láthatóvá teszi, megvilágítja számunkra!

Agnieszka Janiec-Nyitrai

Obchody Święta Niepodległości w Veszprém

Polonia w Veszprém, jak co roku, uroczysto obchodziła to największe święto narodu polskiego. W tym roku uczciliśmy ten dzień koncertem fortepianowym, który odbył się w miejskiej szkole muzycznej im. Antala Csermáka. Zaproszonym artystą był Marcin Dominik Głuch, polski pianista, obecnie mieszkający i pracujący we szwedzkim Göteborgu. Nie był to pierwszy koncert artysty na Węgrzech, ale pierwszy w Veszprém. We wstępnej części wieczoru przedstawił samorządu miasta Veszprém, pan György Halmay, przybliżył historyczne tło Święta Niepodległości, o którym nasi węgierscy przyjaciele jeszcze mało wiedzą. W artystycznym programie przeważały utwory Fryderyka Chopina, ale były również kompozycje samego pianisty oraz muzyka filmowa ze znanych polskich produkcji, takich jak "Pan Tadeusz", czy "Noce i dnie". Pan Głuch jest artystą bardzo bezpośrednim, po koncercie były długie rozmowy z naszą Polonią i nie tylko - nauczyciele w klasie fortepianu z konserwatorium muzycznego w Veszprém, którzy sami pochodzą z Ukrainy, prowadzili z pianistą gorące rozmowy w języku... rosyjskim, którym to biegle włada nasz rodak. Sam zaznaczył, że te dysputy to było "preludium" do następnego dnia, gdyż jego kolejny koncert miał się odbyć dla Polonii mieszkającej w Kazachstanie.

inf. SNP w Veszprém

Októberi és novemberi események Szolnokon

A lengyel társadalom reakciója az 1956-os magyarországi forradalmi eseményekre

Az 1956-os Forradalom és Szabadságharcról Bátori Zsolt a Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elnöke tartott előadást „A Lengyelek reakciója a forradalomra” címmel, amely során vetítésre került Zbigniew Herbert – Węgrom (A Magyaroknak) megzenésített lengyel verse (magyar fordítással), Engelmayer Ákos 1956-os visszaemlékezése és egy lengyel-magyar történelmi áttekintés. Az előadás sikeres volt, a résztvevők kérték, hogy hasonló témájú találkozót tartsunk jövőre is.

Pamiętajmy-Zapalenie świeczki

1 listopada radni Samorządu Narodowości Polskiej oraz członkowie Klubu Polsko-Węgierskiego spotkali się na szolnockingim cmentarzu przy pomniku żołnierzy poległych w I wojnie światowej oraz przy tablicy upamiętniającej wydarzenia i poległych żołnierzy okresu Wiosny Ludów. Zapalili świece i wspomnieli tych, którzy odeszli.

Lengyel függetlenség napja

November 11-ét a lengyel történelemben a hazafiság, a nemzeti öntudat és a függetlenség újbóli kiharcolásának szimbólumaként tartják számon. A lengyel függetlenség napja 1918. november 11-éhez kapcsolódik, amikor Lengyelország 123 évnyi, háromoldalú idegen elnyomás után szerezte vissza függetlenségét és szabadságát. Lengyelország függetlenségének napját november 14-én megemlékezéssel ünnepeltük meg, ahol a történelmi áttekintésen kívül a témához kapcsolódó versek hangzottak el lengyel és magyar nyelven. A Piłsudskiról szóló rövid film után baráti beszélgetéssel zártuk az estét.

Samorząd Narodowości Polskiej w Szolnoku

Klub Polsko-Węgierski

Legion Wysockiego w ogrodach Muzeum Narodowego

W dniu 25 listopada br. w ogrodach Muzeum Narodowego w Budapeszcie odbyła się uroczystość wspomnieniowa. Członkowie Grupy Rekonstrukcji Historycznych Legion Wysockiego na Węgrzech odtworzyli przysięgę legionistów oraz akt poświęcenie sztandaru formacji.

Nawiązano do dwóch uroczystości – okresu wojny o niepodległość Węgier 1848 – 1849 oraz początków organizacji, tj. wręczenia współczesnemu Legionowi Wysockiego nowego sztandaru.

W listopadzie 1998 roku Grupa Rekonstrukcji Historycznych Legion Wysockiego na Węgrzech otrzymała sztandar rewolucji Wiosny Ludów od Ogólnokrajowego i Stołecznego Samorządu Mniejszości Polskiej. Matką chrzestną repliki została Szabó Jánosné, żona Jánosa Szabó, komendanta garnizonu budapesztańskiego (Budapest Helyőrség vezérőrnagy). Poświęcenie i wręczenie sztandaru miało miejsce 26 listopada w ogrodzie Muzeum Narodowego, w tym samym miejscu i dniu, w którym 150 lat wcześniej złożyli przysięgę polscy legionieści. W dniu 25 listopada 1848 roku matką chrzestną sztandaru była siostra Lajosa Kossutha, Lujza Kossuth Ruttkayné. Wtedy w uroczystości uczestniczyło 300 polskich legionistów.

Obecny sztandar jest zgodny z oryginalnym sztandarem Legionu Wysockiego. Na przedniej stronie na białym - czerwonym tle widnieje biały orzeł, a na rewersie, również na białym - czerwonym tle widnieje godło węgierskie z koroną. Na stronie przedniej znajduje się napis: „Za wolność naszą i waszą”, a na odwrocie ten sam tekst po węgiersku: „A mi szabadságunkért s a tietekért”.

Ambasadę RP w Budapeszcie podczas uroczystości reprezentowali Pan Andrzej Kalinowski, Konsul RP w Budapeszcie oraz Pan płk Jan Kurdziałek, Attaché Obrony.

inf. AK., fot. J. Nagy

Polskie Święto Niepodległości w Érd

Z okazji Dnia Niepodległości Polski Polsko-Węgierskie Towarzystwo Kulturalne w Érd organizowało spotkanie z historykiem dr. Gáborem Lagzi, adiunktem uniwersytetu w Veszprém, który wygłosił odczyt w bibliotece im. Zoltána Csuki w Érd w dniu 7 listopada. Tytuł odczytu brzmiał: „Podobieństwa i różnice – Polacy i Węgrzy w XX wieku”. Na podstawie odczytu, a później i bezpośredniej rozmowy z prelegentem, otrzymaliśmy interesujący obraz wspólnych, ale także również różniących się momentów w historii naszych dwóch krajów, naszych dwóch narodów.

W większości naszych programów staramy się zapoznać członków naszego towarzystwa z historią i kulturą Polski i w tym celu organizujemy wycieczki. W swoim odczycie dr Gábor Lagzi wiele razy wspominał

o takich historycznych i kulturalnych zjawiskach, których osobiście doświadczyliśmy. Jak np. portret Franciszka Józefa w skansenie w Sanoku wskazuje na sytuację Galicji na początku XX wieku. Na mocną postawę polskiego Kościoła w okresie socjalizmu wskazują liczne duże budowle sakralne. Również możemy pomyśleć o sprawach mniejszościowych widząc dużo drewnianych kościołów grecko-katolickich we wschodniej części kraju, co może wskazać na obecność ludności ukraińskiej w przeszłości. Nie możemy ominąć polskich cmentarzy wojskowych, gdzie spoczywają także węgierscy żołnierze. Wszystko to przypomina nasze wspólne losy XX wieku. Spotkanie z dr. Gáborem Lagzi było dla nas bardzo pożyteczne i otrzymaliśmy dużo ciekawych informacji. Myślę, że godnie obchodziliśmy to jakże ważne dla Polski i Polaków święto. I wojna światowa dla Węgrów zakończyła się tragedią Trianonu, a dla Polski 1918 r. przyniosła radość z uzyskania niepodległości.

Klára Megyes Bazsóné, tłum. B. Pauer

A lengyel narodowy święto – w Érd

A lengyel niepodległościowy dzień w Érdi Lengyel-Magyar Kulturális Egyesület szervezésében dr. Lagzi Gábor egyetemi adjunktus történész tartott előadást november 7-én, Érden a Csuka Zoltán Könyvtárban. A „Hasonlóságok és különbségek – lengyelek és magyarok a 20. században” címmel meghirdetett előadás, illetve az azt követő beszélgetés során valóban képet kaptunk a két országról, a két népről történetének párhuzamairól és történeti kaptáráiról.

Egyesületünk legtöbb programján igyekszünk megismertetni tagjainkkal Lengyelország történetét, kultúráját, ezt tesszük a kirándulásainkon is. Lagzi Gábor előadásában számtalan utalás volt az általunk „élőben” is megismert történelmi, kulturális jelenségekre: pl. a sanoki skanzenben látott Ferenc József portré utalt Galícia 20. század eleji helyzetére, vagy a katolikus egyház erejét a szocializmus idején mutatják a hatalmas, aranylag új templomok. De gondolhatunk a nemzetiségi kérdésekre is, hiszen a keleti részen sok hajdani görögkeleti fatemplomot láthattunk, melyek az ukrán népesség régebbi jelenlétére utalnak. És persze a katonatemetők, ahol magyar katonák is nyugszanak, mind a közös 20. századi sorsra emlékeztetnek.

Hasznos, informatív, jó hangulatú volt a Lagzi Gáborral töltött délután. Azt gondolom, méltón emlékeztünk meg a lengyel nagy ünnepéről – még akkor is, ha az I. világháború vége számunkra Trianon tragédiáját, míg Lengyelország számára a függetlenség örömét hozta el.

Bazsóné Megyes Klára

XV. Lengyel Filmnapok Miskolcon

2001 óta minden év novemberében új lengyel filmek kerülnek bemutatásra Miskolcon. Idén erre november 9–11 között került sor a Művészetek Háza Art moziban. A programban ezúttal három film szerepelt, Az élet peremén, a Zárt rendszer és az Ida.

Az ünnepélyes megnyitón Kiss Gábor alpolgármester úr a város nemzetiségeinek aktivitását dicsérte, egymást érik a rendezvények. A napokban a szlovákok kopjafát avattak, a németek néprajzi fotókiállítását mutattak be, most meg lengyel program van. Bárcziné Sowa Halina bevezetőjében Lengyelország nemzeti ünnepéről, a függetlenség napjáról beszélt, majd elmondta, hogy a két ország közötti jó kapcsolatról nem elég csak beszélni, tenni is kell érte. Ilyen tett ez a mai is, amely remélhetőleg közelebb hozza városunk lakóit a lengyelekhez. Bíró Tibor, a CINEMIS Nonprofit kft. igazgatója szakmai értékelésében elmondta, hogy hazánkban a lengyel filmipar alulreprezentált. Ezen igyekszik változtatni ez a rendezvény, amely hosszú távon életképes maradt.

A nyitó filmet a Budapesti Lengyel Intézet kölcsönözte, nagyközönség előtt még nem mutatták be Magyarországon. Grzegorz Lubczyk rendező idősebb Antall József és Henryk Ślawik közös erőfeszítéseit mutatja be a lengyel menekültek érdekében a II. világháború alatt hazánkban. Korabeli dokumentumfilmek, illetve a még élő idős emberek visszaemlékezései tették hitelessé ezt a komoly tevékenységet, melyről napjainkban tudunk meg egyre többet.

Fekete Dénes

Chcemy pokoju!

Delegacja uczniów z klasy IV z Újpestu z Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej na Węgrzech pojechała zapalić znicze i zanieść Apel Solidarności z ludnością Paryża przed Ambasadę Francji.

Pod apelem podpisali się też członkowie Rodzin Polonijnych i Zarząd SNP w Újpestcie.

inf. AP.

Medal dla ambasadora Romana Kowalskiego

Uniwersytet im. Lóranda Eötvösa w Budapeszcie (ELTE) uhonorował ambasadora RP na Węgrzech Romana Kowalskiego Srebrnym Medalem Uniwersytetu w uznaniu zasług dla rozwoju stosunków polsko-węgierskich w zakresie kultury i edukacji.

Uroczystość wręczenia medalu odbyła się 26 listopada 2015 w sali Wydziału Humanistycznego ELTE (ELTE BTK). Gospodarzem spotkania był dziekan Wydziału Humanistycznego László Borhy, a przemówienie będące wygłosił sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych i Handlu István Ígyártó.

inf. i fot. Ambasada RP

Zongorakoncert Dunaújvárosban

A Dunaújvárosi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat a lengyel függetlenség nemzeti ünnepe alkalmából zongorakoncertet szervezett november 8-án a helyi evangélikus templomban. A koncert meghívott előadója a Svédországban élő, lengyel származású Marcin Dominik Głuch zongoraművész volt, aki immár hatodik alkalommal szerepelt Dunaújvárosban. A lelkes közönség Chopin, Stefani, Wroński, Statkowski, Tansman, Paderewski, Szymanowski és Głuch válogatott műveiben gyönyörködhetett.

Modrzejewska Ewa

MAGYAR MŰVÉSZEK KIÁLLÍTÁSA DUKLÁBAN

Ferenczi Zsuzsa és Orosz Károly XVII. kerületi művészek kiállítása nyílt meg november 10-én a Duklai Múzeumban. Jan Juszcak előljáró köszöntötte a megjelenteket, majd Fohsz Tivadar alpolgármester nyitotta meg a kiállítást.

PRACE WĘGIERSKICH ARTYSTÓW W DUKLI

Ekspozycja prac węgierskich artystów zatytułowana "Światła - obrazy" przygotowana w ramach współpracy powiatu krośnieńskiego z XVII dzielnicą Budapesztu została otwarta 10 listopada w Dukli.

Inf. BA.

Megemlékezés az 1848-as és az 1998-as zászlószentelésről

November 25-én este hatkor került sor a Magyar Nemzeti Múzeum kertjében a Wysocki

Légió Hagymányórző Egyesület megemlékezésére. A dermesztő hideg ellenére sokan összegyűltek, hogy tanúi legyenek az eseménynek, többek között jelen volt dr. Rónayné Słaba Ewa, az Országos Lengyel Önkormányzat elnöke, Andrzej Kalinowski konzul, dr. Csúcs Lászlóné Halina, a lengyelek parlamenti szószólója, dr. Dürer Sándor és Krzysztof Grzelak, a Lengyel Perszónális Plébánia plébánosa.

A Magyar Nemzeti Múzeum kertje és november 25-e azért is fontos a Wysocki Légió számára, mert 1848 november 25-én a Lengyel Légió itt

kapta meg a zászlaját, később pedig 1998-ban az újjáalakult Wysocki Légió ugyanúgy itt vehette át a zászlót a Fővárosi Lengyel Önkormányzattól és az Országos Lengyel Önkormányzattól.

A Wysocki Légió tagjai felsorakoztak a Magyar Nemzeti Múzeum lépcsőjénél, elhangzott a lengyel és a magyar himnusz, majd sor került a korabeli eskü kiadására és fogadására. Ezt az esküt a lengyelek 1863-ban használták először. Ezek után Hermann Róbert mondta el ünnepi beszédét, felidézve a Wysocki Légió történetét, majd kötetlen beszélgetés kezdődött forralt bor és pogácsa mellett a Múzeumkertben.

Ijjas Anna, fot. J. Nagy

Búcsú Białka Tatrzańska- ban

Białka Tatrzańska 17-18. században épült fatemplomának védőszentjei Szent Simon és Szent Júdás Tádé apostolok. Az egykori derenki templom főoltárképe is Szent Simon és Szent Júdás Tádé apostolokat ábrázolta.

2015. október 28-án a Szögligeti Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat képviselőiként ketten vettünk részt az Óházában a bialkai búcsún. Nagy örömmel csatlakoztunk a Sajószentpéteri Lengyel Önkormányzat szervezésében a búcsún szintén résztvevő derenki leszármazottak csoportjához. A helyi templomban kétnyelvű szentmisén, majd körmeneten vettünk részt. A szertartásban szerepet kapott Takács Alajos atya is, aki elmondása szerint Szögligettel szomszédos településen született.

Délután elbúcsúztunk lengyel és magyar barátainktól, sok szép, felejthetetlen emlékekkel tértünk haza.

Bubenkó Gábor

W Roku Królów - szlakiem polskich królów na Węgrzech

Stowarzyszenie św. Wojciecha z okazji ogłoszonego w Polsce Roku Królów, w dniach 14-15 listopada zorganizowało wyjazd edukacyjny szlakiem polskich królów na Węgrzech. Był to wyjazd edukacyjny rodzin polsko-węgierskich, którego celem było pogłębienie wiedzy historycznej wśród węgierskiej Polonii.

Pojechaliśmy szlakiem miast: Visegrád - Esztergom - Székesfehérvár - Budapeszt.

Polskojęzycznym przewodnikiem był znany nam historyk Piotr Stefaniak - z Krakowa, oto jego relacja: „Trasa wiodła przez Starą Budę, gdzie mijając jej zabudowę, mieliśmy możliwość zapoznać się nieco z postacią królowej węgierskiej i regentki w Polsce, Elżbiety Łokietkówny, która nie tylko, że była tą, która nadała Starej Budzie prawa miejskie, ale także w tkance miasta zapisuje się obecnie ruinami ufundowanego przez nią klasztoru klarysek, dokąd prawdopodobnie sprowadziła mniszki ze Starego Sącza, ale także znajdujące się w podziemiach kościoła ewangelickiego ruiny z posadzką pałacu królewskiego w Starej Budzie. Pierwszym punktem programu było zwiedzanie ruin zamku obronnego w Visegrádzie. Sam zamek ma bardzo dawne korzenie: już w starożytności znajdowała się tu obronna stacja nadgraniczna chroniąca limes Cesarstwa Rzymskiego. W średniowieczu król Béla IV w obliczu zagrożenia tatarskiego wzniósł obronny zamek flankujący Budę i Pest od północy. W tym zamku w listopadzie 1335 r. doszło do spotkania władców Polski, Czech i Węgier: Kazimierza Wielkiego, Jana

Luksemburskiego i Karol Roberta. Wówczas król Jan rzekł się roszczeń do korony polskiej za rekompensatę 20 000 kop groszy praskich. Rozpatrzono też polsko-krzyżacki spór oraz przypieczętowano odpadnięcie od Polski ziemi chełmińskiej i Pomorza Gdańskiego oraz powrót ziemi dobrzyńskiej. Tę chwilę uwieczniła okolicznościowa inscenizacja, którą wszyscy oglądaliśmy. Należy jeszcze dodać, że w Visegrádzie w lipcu 1339 r. miał miejsce zjazd Kazimierza Wielkiego z Karolem Robertem. Węgry zobowiązały się pomóc Polsce w walce z krzyżakami i uznać aspiracje polskie do Rusi Halicko-Włodzimierskiej oraz przekazanie tronu polskiego po bezpotomnej śmierci Piasta Andegawenom.

Następnym etapem wyjazdu był Ostrzyhom (Esztergom) i Párkány. Wspólnie przekroczyliśmy Dunaj odbudowanym historycznym mostem Marii Walerii i udaliśmy się przed pomnik króla Jana III Sobieskiego w Párkány. Tam bowiem doszło do zwycięskiej bitwy wojsk polskich nad tureckimi w 1683 r. Po odśpiewaniu Hymnu polskiego i chwili zadumy udaliśmy się do przyległego kamienia pamiątkowego tragicznej śmierci w katastrofie smoleńskiej Andrzeja Przewoźnika, który mocno zaangażował się, aby w Parkanach stanął pomnik bohaterstwa i chwały oręża polskiego na historycznej ziemi węgierskiej, na skrawku obecnie należącym do państwa słowackiego.

Kolejnym punktem naszego wędrowania był Ostrzyhom z jego Katedrą Prymasowską, głową, matką i mistrzynią wszystkich kościołów węgierskich. Świątynię wybudować nakazał św. Stefan tuż po przyjęciu chrztu oraz po stanowieniu archidiecezji dla Węgier. Bazylika nosi tytuł Wniebowzięcia NMP (Matki Bożej Wielkiej Pani Węgrów) i św. Wojciecha. Pierwsze kroki skierowaliśmy w katedrze do podziemi, do grobów biskupich. Nawiedziliśmy miejsce spoczynku niezłomnego kardynała Józefa Minszenteo oraz prymasa Jana Csernocha, budowniczo obecną świątynię, odbudowaną na przełomie XIX i XX w. ze zniszczeń tureckich. W Esztergom po Zjeździe Gnieźnieńskim w 1000 r. Mieszko I odwiedził św. Stefana króla Węgier i w duchu pamięci św. Wojciecha, wydając odpowiedni dokument umocnili oni pokój i przyjaźń między narodami Polski i Węgier.

W samej bazylice wraz z księdzem Krzysztofem Grzelakiem odmówi-

liśmy modlitwę w perle renesansu węgierskiego, kaplicy maryjnej, tej samej, gdzie po zwycięstwie pod Parkanami król Jan III Sobieski wziął udział w uroczystej, dziękczynnej Mszy św. Spacerując po największym na terenie Węgier obiekcie sakralnym mieliśmy sposobność zobaczyć zgromadzone tam polonika: tablicę pamiątkową z okazji wizyty papieża św. Jana Pawła II, tablicę poświęconą św. Kindze oraz ołtarz św. Marcina, gdzie znajdują się figury św. Kingi i bł. Jolenty, księżnej polskiej (teściowej Władysława Łokietka) oraz ich siostry św. Małgorzaty. Opodal zaś znajduje się ołtarz świętych męczenników koszyckich (z ich relikwiami); pośród nich jeden był Polakiem – św. Melchior Grodziecki, Ślązak ze Skoczowa – którego witraż znajduje się w Kościele Polskim.

Następnym etapem było miasto Székesfehérvár, gdzie w 1079 r. na dworze Świętego Władysława znalazł miejsce na wygnaniu Bolesław Śmiały pokutujący za czyn zamordowania św. Stanisława biskupa. Székesfe-

hérvár to miasto koronacji królów W Székesfehérvár spotkaliśmy się z członkami tamtejszego samorządu polskiego i oddziału Stowarzyszenia im. J. Bema z Andrzejem Straszewskim na czele, który pokazał nam najciekawsze poloniki w tym mieście. To tylko niektóre miejsca pamięci królów Polskich na Węgrzech”.

Wyjazd zmobilizował nas, aby w przyszłości poznać jeszcze inne miejsca historyczne na Węgrzech związane z polską historią.

Przedsięwzięcie jest współfinansowane przez Stowarzyszenie "Wspólnota Polska" ze środków otrzymanych od Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w ramach konkursu "Współpraca z Polonią i Polakami za Granicą".

Monika Molnárné Sagun i Piotr Stefaniak,

fot. B. Pál

András-napi bál Budapest XI. kerületében

November 28-án, szombaton András-napi bált tartottak a Ventura Hotelben, melyet a Budapest XI. kerületi LNÖ szervezett. A nagy számban megjelenteket (több mint 80 főt) Pauer Béla elnök úr üdvözölte. A bált megtisztelte jelenlétével Csúcs Lászlóné, a Magyar Országgyűlés lengyel nemzetiségi szószólója, Eugeniusz Korek, a Bem J. LKE elnöke, illetve Małgorzata Soboltyńska, az Országos Lengyel Önkormányzat alelnöke. A vendégeknek a Lengyelországból érkezett Coral együttes zenélt, illetve szolgáltatott számukra a talpalálót. A Krakói Vakok Zeniskolájának Balabit kórusa Frank Sinatra gyönyörű dalaival lépett színpadra. A finom vacsorát követően elérkezett az idő a jövendőmondásra. András-napi bál lévén nem maradhatott el a hagyományos viaszöntés sem. A tombolasorsoláson remek ajándékokat lehetett nyerni.

szerk.

ANDRZEJKI A CSEKÓBAN

Budapest Főváros XVII. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat 2015. november 27-én este, 18.00 órakor tartotta közmeghallgatását a Csekovszky Árpád Művelődési Házban.

Ezt követően Tóth M. festőné képeiből nyílt kiállítás a kamarateremben, ahol Puskás Zoltán elnökhelyettes köszöntötte a vendégeket.

Az est folyamán a Magyar-Lengyel Baráti Kör látta vendégül a szuhakállói Csillagfürt Néptáncgyűttest a rákosligeti Csekovszky Árpád Művelődési Házban, mely fergeteges programmal és tánc házzal zárta a rendezvényt.

Puskás Zoltán, a XVII. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elnökhelyettese köszöntötte a tánckart és nyitotta meg a hagyományos Andrzejki bált.

inf. BA.

Bal Andrzejkowy w XI dzielnicy Budapesztu

28 listopada w sobotę w hotelu Ventura odbył się Bal Andrzejkowy zorganizowany przez SNP XI dzielnicy Budapesztu. Licznie przybyłych gości (ponad 80 osób) przywitał przewodniczący Béla Pauer. Swoją obecnością bal uświetnili: rzecznik narodowości polskiej w węgierskim Parlamencie Halina Csúcs Lászlóné, prezes PSK im. J. Bema Eugeniusz Korek oraz wiceprzewodnicząca

Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego Małgorzata Soboltyńska. Dla gości grał i do tańca zachęcał przybyły z Polski zespół „Coral”. Wystąpił także Chór Balabit ze Szkoły Muzycznej dla Niewidomych z Krakowa z przepięknymi piosenkami Franka Sinatry. Po smacznej kolacji przyszedł czas na wróżby. Jak przystało na wieczór andrzejkowy nie mogło zabraknąć tradycyjnego lania wosku. Była również loteria fantowa, w której można było wygrać atrakcyjne nagrody.

red.

András-napi szokások az OIK-ben

Békey Mária mosolygós arcát mindenki ismeri, aki csak egyszer is megfordult a Lengyel Intézet könyvtárában. Régi ismerősként köszönthettük az Országos Idegennyelvű Könyvtárban, hiszen ő volt az, aki november 30-án, délután – András napon – megismertett bennünket az András-napi lengyel népszokásokkal. Az estet a Polonia Nova KKE és a KÖNYV(tár) TÁMASZ Egyesület szervezte.

Az előadás jó hangulatban telt. Természetesen Buskó András, az XVII. kerületi LNÖ elnöke is jelen volt. Kiderült, hogy a hajadonok közül az megy legelőbb férjhez, akit a bekötött szemű gúnár megcsíp, hogy milyen állatok és növények kapcsolódnak Szent András napjához, hogy mit takar a balabuszki (egy sós sütemény), és hogy a tányér alá a legkülönfélébb dolgokat rejtették el, a jegygyűrűtől akár a rózsafüzérig, amelyek komoly befolyással bírtak a jövőre. A jegygyűrű azt jelentette, vége a mátkaságnak, menthetetlenül itt az esküvő. Aki viszont rózsafüzért talált a tányérja alatt, arra bizony kolostor várt. Akik zöld levélre vagy virágra akadtak, azok hosszú lánságra számíthattak. Ugyanitt a kereszt, a föld, a fa pedig halált jelentett.

Mit tehet a hajadon, hogy megismerje leendő párja nevét? Megkérdezheti az éjjeli útkereszteződésben szembejövő első vadidegen fiatalembert. Lapozhatja a naptárat csukott szemmel, vagy papírra írt neveket tehet a párnája alá. Persze a legismertebb András-napi szokások sem maradhettek ki: egy papírból kivágott piros szív egyik oldalára felkerülnek a férfinevek, a másik oldalon pedig a kíváncsi lányok gombostűvel szúrják át a szívet, hátha eltalálják a megfelelőt. Persze az almahéjra is sor került: a levágott almahéjat a hátunk mögé kell dobni, és ha egy betűt formáz, az lesz a kérdéses név kezdőbetűje. S hogy milyen irányból jön a herceg fehér lovon? Ha kút fölé hajolunk és belekiáltunk, a visszhang iránya elárulja, ugyanígy a kutyák ugatása is. A létrafokokból pedig ki lehet számolni, özvegyember vagy legényember-e az illető.

Ezen a napon esedékes a viasz, az ón vagy ólom kulcsfokon – mivel a kulcs a titkok nyitja – át való öntése. Ehhez is számtalan szimbólum köthető – ha szárnyas angyal formát kapunk, az jó hírt jelent, ha fa alakút, az jó szerencsét. Szent András tüzei pedig, amikor húsvéti pálmaágakat égettek, a néphit szerint megóvják a kísértéktől az embert, és a füstjük is jótékony hatással bír.

De hogy a legények se maradjanak szokások és hiedelmek nélkül, nekik ott van november 24-e, Katalin-nap előestéje, hiszen Szent Katalin a fiatal férfiak védőszentje. Ők lopott női alszoknyát tartottak a párna alatt, hogy megálmodják ki lesz a feleségük, vagy szárítókötélről lehúzott női alszoknyába törülköztek.

A nívós előadás a mindenkinek ismerős és már beköszöntött Advent témájával zárult, hiszen első vasárnapja a liturgikus év kezdete. Az előadás alatt persze minden vállalkozó kedvű kipróbálhatta a viaszöntést vagy szerencsét próbálhatta a papírszívnél.

Ijjas Anna

Festiwal Adwentowy w Újpeszcie

28 listopada 2015 r. odbył się w Újpeszcie Festiwal Adwentowy. Gościem na nim była rzecznik narodowości polskiej w węgierskim Parlamencie dr Halina Csúcs, która rozpoczęła festiwal zapalając świeczkę na adwentowym wieńcu.

W festiwalu wystąpił budapeszteński Chór św. Kingi oraz Chór Balabit z Krakowa ze Szkoły Muzycznej dla Niewidomych. Obok polskich chórów były też chóry narodowości niemieckiej i słowackiej.

Cafe spotkanie upłynęło w bardzo przyjaznej i ciepłej atmosferze. Występ polskiego chóru z Krakowa został nagrodzony gromkimi brawami.

Po festiwalu młodzież z Krakowa wystąpiła jeszcze na Balu Andrzejkowym w XI dzielnicy.

Bardzo dziękujemy przewodniczącemu tamtejszego SNP panu Béla Pauerowi za sponsorowanie chóru na balu, a przede wszystkim za zaproszenie. Młodzież była zachwycona i wzruszona, wszyscy czuli się bardzo dobrze i balowali do rana.

Asia Priszler

Zróbmy prezent Polsce!

– pod tym hasłem Polonia Nova już po raz kolejny zorganizowała uroczystość upamiętniającą 11 listopada – Dzień Niepodległości. (Niestety, nie mogła się ona odbyć w pierwotnie planowanym terminie, ze względu na

żałobę narodową po atakach terrorystycznych w Paryżu.) Jednak i w ostatnią niedzielę listopada ciekawa, i dość tajemnicza, propozycja zyskała bardzo wielu sympatyków. Jak zwykle goście nie wiedzieli z góry, jaki prezent będziemy wspólnie przygotowywać. Dopiero na miejscu, szczególnie ku ucieście dzieci, okazało się, że robimy ogromną układankę na bazie mapy Polski, w której zamieściliśmy nasze wspomnienia, uczucia, pomysły i życzenia dla

Polski. Powstała piękna mozaika w wykonaniu co najmniej trzech pokoleń. Oczywiście był też i tort i szampan. Ale największą chyba niespodziankę, którą zebrani nagrodzili potężnymi brawami (a nawet owacją), był występ orkiestry z jednej z budapeszteńskich szkół muzycznych. Cóż to był za występ! Mili Węgrzy przygotowali specjalny repertuar z uwzględnieniem polskich pieśni legionowych i patriotycznych, ale najbardziej podobało się orkiestrowe wykonanie „Dumki na dwa serca”. I to była największa niespodzianka i cudowne przeżycie.

Polonia Nova

Teddy Maci Kórháza a Bem Klubban

Babák és teddy macik vártak kórházi vizsgálatra és ellátásra szombat délelőtt a Bem Klubban az óvodai foglalkozáson. Małgorzata Chądzińska, a poznańi orvosi egyetem ötödéves hallgatója, aki Erasmus-ösztöndíjjal érkezett Budapestre, a Teddy Maci Kórháza (Szpital Plusowego Misia) programját mutatta be a gyerekeknek.

A Teddy Maci Kórház célja, hogy a gyerekekben csökkentse a stresszt, amit esetleg egy orvosi rendelő vagy kórházi vizsgálatok kiválthatnak belőlük. A Teddy Maci Kórházban a gyerekek megismerhetik az orvosi eszközöket, a fehér köpenyt, a röntgenképet, a gyógyítási folyamatokat.

A Bem Klubban aznap délelőtt sorra gyűltek a piros orvosi táskák, a sztetoszkópok, a röntgenképek. Megvizsgálták és diagnosztizálták, majd meggyógyították az összes teddy macit. Eközben Gosia fehér ápolónői köpenyben irányította a játékot és magyarázta az emberi test felépítését a rőtöntözött orvosi rendelőben. Persze szóba került az egészséges életmód és a betegségek megelőzése is.

A Szpital Plusowego Misia egész Lengyelországot járja, hogy közelebb hozza az óvodás gyerekekhez az orvosi rendelőket, hogy amikor már valóban belépnek oda, ne féljenek a doktor bácsitól.

Ijjas Anna

Uniwersytet Otwarty Polonii Nowej

Uniwersytet Otwarty jest inicjatywą zapoczątkowaną w 2008 roku na Węgrzech, na wzór istniejących na całym świecie Uniwersytetów Trzeciego Wieku. We wrześniu 2015 roku rozpoczęliśmy więc ósmy rok wspólnego spotkania się z różnymi dziedzinami, w formie wykładów lub seminariów (np. filozofia, socjologia, antropologia, historia Polski i świata, religioznawstwo, itp.).

Głównym celem Uniwersytetu jest stworzenie możliwości dalszego kształcenia się i wzbogacenia wiedzy na temat kraju ojczystego, jego historii i kultury, jak również kultury innych narodów oraz przemian społecznych zachodzących we współczesnym świecie. Spora grupa wiernych studentów przychodzi na spotkania z wybitnymi pracownikami naukowymi polskich i węgierskich uniwersytetów oraz międzynarodowych placówek kulturalnych. Projekt Uniwersytet Otwarty w roku 2009 uzyskał aprobatę rektora Uniwersytetu im. Loránda Eötvösa w Budapeszcie, a spośród naszych wykładowców – zachęconych powodzeniem w Budapeszcie – jest spora grupa tych, którzy przyjeżdżają ponownie, a także zachęcają innych naukowców do przyjazdu. I to jest najlepsze uznanie. Dziękujemy.

Polonia Nova

VII. ORSZÁGOS FERENCZY GYÖRGY ZONGORAVEVERSENY

A Budapest XVII. Tankerület Bartók Béla Alapfokú Művészeti Iskola és a Nemzetközi Chopin Alapítvány kétévente rendezi meg a Ferenczy György Nemzetközi Zongoraversenyt és annak országos válogatóját. Idén november 26-a és 29-e között zajlott le a hetedik verseny.

Az esemény különlegessége volt, hogy a Bogányi Gergely Kossuth- és Liszt Ferenc-díjas zongoraművész ötlete alapján megvalósult új, magyar fejlesztésű hangverseny-zongora volt a megmértetés hangszere a Vigyázó Sándor Művelődési Házban. A Bartók Béla Művészeti Iskola volt a másik helyszín. A három nap során nemzetközileg elismert, komoly szaktekintélyekből álló zsűri értékelte az indulókat.

29-én, 10 órakor kezdődött a gálakoncert, amin a különleges hangszert Bogányi Gergely zongoraművész mutatta be a Vigyázó Sándor Művelődési Házban. Riz Levente, Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzat polgármestere köszöntötte a gyerekeket és a vendégeket, majd Katarzyna Sitko, a budapesti Lengyel Intézet igazgatója beszélt, többek között a program jelentőségéről. Az idei versenykiírás fő attrakciója két előadás volt – a lengyel Bartolmiej Kokoté és az orosz Jelizawieta Nauruzowaé – amelyek során a Bogány Gergely által megálmodott és megépített modern zongorán is játszottak.

A győztes a wrocławai Dusznikach-Zdroji Zeneakadémia által szervezett kéthetes mesterkurzuson vehet majd részt. Természetesen nem véletlenül éppen ott, hiszen e település is kötődik Frederick Chopin munkásságához, aki 1826 nyarán ott töltötte és koncertet is adott.

POLAKIA MAGAZIN

„Credo” wystawa artystki Zsuzsanny Stekly

W pierwszą niedzielę Adwentu 29 listopada w Domu Polskim w Budapeszcie została otwarta wystawa obrazów wypalanych w emalii pt. „Credo” autorstwa Węgierki, Zsuzsanny Stekly. Otwarcia wystawy dokonała Erika Kissné Polyák, projektant wnętrz i serdeczna przyjaciółka artystki.

Pierwsza niedziela Adwentu stanowi początek kościelnego roku liturgicznego. Okres ten to czas oczekiwania emocjonalnego i duchowego przygotowania się na świętowanie narodzenia Chrystusa. Okres ten od samego początku miał radosny wydźwięk - oczekiwanie na narodzenie Zbawiciela, jednocześnie jednak powinien skłaniać do refleksji i pokuty.

Nie przypadkowo wystawa ta została otwarta w pierwszą niedzielę Adwentu. Tematyka obrazów to sceny biblijne i przede wszystkim Matka Boża z Dzieciątkiem, na którego właśnie w Adwencie czekamy. Warto zatrzymać się przy poszczególnych obrazach, podziwiać ich nie tylko artystyczne piękno, ale również zatrzymać się na chwilę, aby zobaczyć siebie teraz, w takim stanie, w jakim jestem: siebie wobec choroby, wobec cierpienia, wobec śmierci, wobec umierania, a przede wszystkim – wobec wiecznego życia i wobec tego, na co czekamy – obyśmy czekali! – tego przyjścia, powtórnego przyjścia Chrystusa w chwale.

Wystawa artystki Węgierki to również nie jest przypadek. W Polskim Kościele jest spora grupa wiernych węgierskich, która towarzyszy nam we wszystkich większych uroczystościach, pielgrzymkach, jak również w codziennej modlitwie. Tym razem wystawa została zorganizowana z myślą o nich. Chcieliśmy pokazać zarówno naszej Polsce, jak i braciom Węgrom bogactwo naszej „wspólnej wiary i kultury chrześcijańskiej”, która jest częścią nowej ewangelizacji.

Małgorzata Soboltyński, fot. B. Pál

Emléktábla és kiállítás II. János Pál pápáról Kaposváron

Kaposváron idén novemberben a Nagyboldogasszony Római Katolikus Gimnáziumban két lengyeles esemény is lezajlott. 17-én bemutatásra került a „Pap, püspök, bíboros, pápa – Karol Wojtyła – II. János Pál” című fotókiállítás. Megnyitotta Fekete Balázs, a Magyar-Lengyel Baráti Társaság elnöke. 26-án pedig ugyanebben a gimnáziumban „Szent II. János Pál pápa, az ifjúság papája” feliratú emléktábla avatására került sor. Az emléktáblát ugyancsak Fekete Balázs avatta fel, valamint Cserti Istvánné Grażyna, a Kaposvári Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elnöke. Megáldotta Balázs Béla megyéspüspök. A vendégek között jelent voltak: Krzysztof Grzelak, a Lengyel Perszonalis Plébánia plébánosa, Małgorzata Soboltyński, az Országos Lengyel Önkormányzat elnökhelyettese és Andrzej Kalinowski lengyel konzul.

Cserti Istvánné Grażyna

Stekly Zsuzsa tűzzománc-munkáinak kiállítása a Lengyel Házban

Credo címmel nyílt kiállítás a kőbányai Lengyel Házban november 29-én, a déli misét követően Stekly Zsuzsa csodálatos zománccműves alkotásaiból. A teltházas rendezvényt Kissné Polyák Erika lakberendező nyitotta meg. A kiállítás 2016. január 17-ig látogatható.

A kiállításra mindenképpen érdemes elmenniük a tűzzománc szerelmeinek, akiket Stekly Zsuzsa munkái biztosan lenyűgöznek. A Lengyel Házban megtekinthető zománcképeinek nagy része szakrális témájú: bibliai jelenetek, madonnák, szentek, feszületek. Találhatunk azonban többek között csendéleteket, mediterrán látképet, templomot, virág-csokrokat, babát váró kismamákat és egy különleges történelemórát. A különböző technikával festett képek magukkal ragadják a látogatót, derű, nyugalom, béke és harmónia árad belőlük. Külön figyelmet érdemel a hatalmas, 130×80 cm-es Keresztút, a 120×80 cm-es Bárka (Noé bárkája) vagy a 95×95 cm-es Himnusz – A teremtés dicsérete. A helyszínen lehetett tűzzománc fülbevalókat, nyakláncokat is vásárolni. A művésztől még több kép megtekinthető a zomancmuves.hu honlapon.

A művész korábban így vallott alkotásairól: „Az alkotó ember mindig nagy örömmel készül kiállításaira. Ilyenkor dől el, hogy munkája másnak is fontos-e, vagy csupán a ládafiának dolgozott. Az elvégzett munka öröme csak a legnagyobb műértő, a hétköznapi ember véleményével lehet teljes. A tűzzománc óriási lehetőségeket rejt magában: a téma dönti el, hogy a határozott rekeszes technikával vagy a lágyabb, festő módszerrel valósítom-e meg elképzeléseimet. Olyan képeket szeretnék készíteni, melyek nem szorulnak magyarázatra s belőlük béke és harmónia sugárzik. Nem elégít ki az, ha egy kép látványos, fontos, hogy legyen mondanivalója. Ezért nem vagyok tájképfestő, inkább az emberábrázolás érdekel. Van-e szebb látvány egy szép női aktnál, pláne ha a modell a saját kislányom? Egy szép nővel mindent ki lehet fejezni: a tavasztól az elmúlásig, a boldog anyaságtól a fiát sirató Madonnáig.”

Ijjas Anna

Bowling w Lurdy Ház

16 listopada członkowie Klubu Olimplikon działającego przy Polskim Stowarzyszeniu Kulturalnym im. J. Bema spotkali się w Lurdy Ház, aby tam przyjemnie i pożytecznie spędzić czas grając w bowling. Od tego czasu raz, a czasami dwa razy w tygodniu spędzają w ten sposób wspólnie czas zapoznając się z tajnikami tego popularnego sportu. Jak na początek są zadowoleni z wyników. Liczą na to, że dołącza się do nich inni polonusi. Więcej informacji na ten temat można uzyskać pisząc na adres e-mail: bem@bem.hu

inf. PSK im. J. Bema, fot. J. Kowalczyk

Plenarne i sprawozdawcze zebrania OSP

W dniu 21 listopada w Budapeszcie na ostatnim w tym roku kalendarzowym posiedzeniu plenarnym zebrał się Ogólnokrajowy Samorząd Polski. Obecnych było 12 radnych, którzy wysłuchali informacji o tym, czym zajmował się samorząd w ostatnim okresie międzypośredziowym, o uwagach tutejszej Najwyższej Izby Kontroli wynikających z kontroli przeprowadzonej w 2015 roku i planie działań w tym zakresie. Mówiono o koniecznych zmianach w dokumencie dot. zasad działania OSP, radni postanowili, że dotychczasowe Muzeum i Archiwum WP zostanie przekształcone w Polski Instytut Badawczy i Muzeum, co związane jest z koniecznością rozpisania konkursu na stanowisko dyrektora tej instytucji. Ponadto przyjęto projekt programu działania na rok 2016, przyznano dotację Uniwersytetowi z Pécsu na wsparcie wydania materiałów pokonferencyjnych, a także wprowadzono poprawki do planu budżetowego OSP.

Punktualnie o godzinie 14.00 rozpoczęło się doroczne zebranie sprawozdawcze z pracy OSP. Obecnych było 12 osób - w tym radni i pracownicy samorządu, przedstawiciele mediów oraz jeden gość. Przewodnicząca OSP Ewa Rónay, która zebranie prowadziła, złożyła sprawozdanie z pracy samorządu w 2015 roku, podkreślając, że rok ten nie był łatwym szczególnie pod względem obciążenia pracami związanymi z prowadzoną w samorządzie kontrolą i wymogami, które muszą spełniać biura krajowych samorządów narodowościowych.

pozytywnie oceniła imprezy organizowane przez OSP. Poinformowała o małym zainteresowaniu ofertą samorządu, skierowaną do samorządów terenowych dot. spotkań roboczych przedstawicieli OSP z tymi samorządami, jedynym samorządem, który zareagował na tę propozycję był SNP w Székesfehérvárze, a odbyte tam spotkanie ocenia pozytywnie, jednocześnie przewodnicząca podkreśliła, że OSP jest reprezentantem całej Polonii i tej zrzeszonej, i niezrzeszonej, a przewodnicząca OSP jest otwarta na współpracę ze wszystkimi. Kolejno Ewa Rónay oceniła pracę instytucji OSP, mediów, a także poinformowała, że niedawno złożyła sprawozdanie dot. naszej narodowości przed Komisją Narodowościową ZN Węgier. Ponadto mówiła o priorytetowych zadaniach programowych dot.m.in. udziału Polonii w prezentacjach tzw. "Roku Węgierskiego w Polsce", co będzie miało miejsce w przyszłym roku, a także staraniach związanych z organizacją w Budapeszcie koncertu na 60. rocznicę Rewolucji 1956r. i Dniu Polsko-Węgierskiej Przyjaźni, który w marcu odbywał się będzie w Budapeszcie.

red. fot. ZN.

KÖZGYŰLÉSI HÍREK

Az Országos Lengyel Önkormányzat Közgyűlése 2015. november 21-én tartotta idei utolsó rendes ülését, melynek napirendjén számos fontos téma szerepelt.

Első napirendi pontként a közgyűlés előtt adott számot az elvégzett munkákról Lapis Balázs hivatalvezető. Beszámolt a tetőcserével kapcsolatos közbeszerzési eljárásról, a belső ellenőr kiválasztásáról, a tankönyvkiadással kapcsolatos TÁMOP pályázatról, az önkormányzat és intézményei gazdálkodási adatairól, helyzetéről.

A közgyűlés ezt követően elfogadta az Állami Számvevőszék részére készített intézkedési tervet, mely a jelentésben foglalt ajánlások átvételére szolgál. Szorosan ehhez kapcsolódott a következő határozat, mely az önkormányzat SZMSZ-t módosította. A módosítás nyomán pontosan szabályozásra került a vagyonnyilatkozat tételére kötelezettek köre, illetve az eljárás szabályai.

A képviselők megtárgyalták a Magyar Lengyel Múzeuma és Könyvtára átalakításának koncepcióját. A vita során elhangzott, hogy jelenlegi formájában nem biztosított az intézmény működése. Megoldást kínálhat az intézmény tevékenységének kiszélesítése, azaz nevesíteni kell azokat a tevékenységeket – elsősorban tudományos kutatási feladatokat –, amelyeket eddig is ellátott a múzeum, de eddig ilyen célú költségvetési támogatást nem kapott. Az alapító okiratának módosítása után az intézmény kutatási tevékenységet végezhet és erre támogatást is igényelhet a költségvetésből. Az elfogadott határozat alapján az intézmény új megnevezése az átalakítás után Lengyel Kutatóintézet és Múzeumra változik. Az intézmény átalakításával kapcsolatban további egyeztetéseket kell lefolytatni az EMMI illetékes vezetőivel. Sor került az új intézményvezetői pályázat kiírására is, mellyel kapcsolatban több képviselő is kifejezésre juttatta azon véleményét, hogy jó lenne, ha sokan jelentkeznének a pályázatra és köztük a fiatalabb generáció képviselői is jelen lennének. Dr. Sutarski Konrad az intézmény megbízott vezetője bizakodásának adott hangot az átalakítással kapcsolatban, mert véleménye szerint a tevékenységi kör kibővítése hasznára válik mind az intézménynek, mind a magyarországi lengyelnek. A leendő vezetőnek ezúton is felajánlotta támogatását, segítségét.

Sor került a Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola vezetői kinevezésének módosítására, a minisztérium kérésének megfelelően. Ezt követően a közgyűlés elfogadta a 2016-os munkatervét és a 2015-ös költségvetés módosítását.

Döntött a közgyűlés arról is, hogy 100.000 forinttal támogatja a Pécsi Tudomány Egyetemét egy lengyel-magyar nyelvű kiadvány megjelentetésében. A könyv a 2015-ben a PTE-n megtartott konferencia előadásaival foglalkozik, amelynek témája a Rákóczi szabadságharc lengyel vonatkozásai voltak.

A határozathozatal nem igénylő témák között szó esett az LKK idei munkájáról, a 2015-ös derenki búcsú tapasztalatairól és a 2017-es – háromszáz éves évfordulót jelentő – búcsú szükséges korai előkészületeiről, melyekről Mihalik Imre ejtett szót. Soboltynski Róbert Lászlóné megemlítette a lengyel templom támogatásának fontosságát és felhívta a figyelmet arra, hogy ezt a jövőben is meg kell oldani. Hardy Oliver felvetette egy lengyel nemzetiségi óvoda létrehozásának lehetőségét, dr. Rónayné Slaba Ewa támogatásáról biztosította a kezdeményezést, de elmondta, hogy azt először a szülővel és a Bem József Kulturális Egyesülettel kell egyeztetni.

Az elnök asszony tájékoztatta a közgyűlést, hogy tárgyalást folytatott Fülöp Attila helyettes államtitkár úrral, aki ennek eredményeként 2 milliárd forint támogatást nyújt a 2016-ban második alkalommal megrendezésre kerülő testvérvárosi konferenciához.

A közgyűlés után 14 órai kezdettel megtartásra került a 2015-ös közmeghallgatás.

dr. Borhi Zoltán

Kiállítás a Vigyázó Sándor Művelődési Házban

A Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzata rendezésében 2015. október 22-én, csütörtökön Aleksandra Perec textilfestő és Jan Gajda faszobrász kiállításának megnyitójára került sor a Vigyázó Sándor Művelődési Házban.

Riz Levente polgármester köszöntötte a megjelent tisztviselőket, Gyergyószentmiklós, a horvát Lovran és a lengyel Krosnoi járás delegációinak tagjait, majd Adolf Kasparzyk előljáró-helyettes ünnepi köszöntőjével megnyílt a kiállítás.

A kiállítás november 13-ig tekinthető meg.

info BA

Könyvbemutató a Gdańsk Kávézóban Hubert Klimko-Dobrzaniecki: Magány

Megjelent a K4 Közép-Európai Könyvsorozat második kötete. Hubert Klimko-Dobrzaniecki Magány című könyvének magyar kiadását november 23-án este hatkor mutatták be a budapesti Gdańsk Kávézóban, amely a lengyel ízekre és lengyel irodalomra vágyók közkedvelt törzshelye. A teltházas rendezvényen jelen volt maga a szerző, valamint magyar fordítója, Pálfalvi Lajos. A Magány Ausztriában játszódik, főhőse, Bruno Stressmeyer osztrák – maga az író is jelenleg Bécsben él. Elmesélte, számára meglepetés, hogy négy nyelven kiadták a könyvét, és hogy Lengyelországban számos kritikát kapott azért, mert görögökről, osztrákokról, izlandiakról ír, de lengyelekről semmit (Lengyelországban izlandiakról szóló könyvével, a Róza házával lett ismert). De hát Hollywoodban is forgatnak ókori rómaiakról filmet – tette hozzá.

A lengyel kiadás borítóján több Brunót is lehet látni: a főhős, bár osztrák nemzetiségű, lehetne lengyel, szlovák vagy magyar is – tulajdonképpen bármelyikünk. A könyv ötletét Hubert Klimko-Dobrzaniecki szomszédja adta, aki egyszer lefényképezte az író saját háza előtt parkoló autóját, mert az szerinte szabálytalanul állt a saját parkolóhelyén, és feljelentette ezért a rendőrségen. Innen jött a mindenkit lenéző, elzárkózó, magának való, tipikus városi kisember paródiája.

Klimko-Dobrzaniecki pontos képet fest a mai kor egyik ember-típusáról, akivel bármely nagyváros utcáján összefuthatunk, vagy akár a mi szomszédunk is lehetne. Bruno Stressmeyer nem kedveli az idegeneket, gondolatait, érzéseit magában tartja, a külvilág nem érdekli. Interneten vásárol, hogy ne kelljen elhagynia otthonát, dolgoznia nem kell, nincsenek kapcsolatai, nem küzd semmiért. Hogyan reagálnak erre az embertípusra a különböző országokban? Bruno alakja általában szégyellnivaló – felelte az író, akinek kitűnő humorérzéke és megfigyelőképessége a könyvben és az esten is megmutatkozott.

Pálfalvi Lajos műfordító számára érdekes volt az egyes szám első személy használata a könyvben, ami egy negatív főhősről szól. Az olvasó azt hiheti, hogy a szerző önmagáról ír, később persze rájön, hogy ez nem igaz. Ezzel a jelenséggel az író is szembesült. Valóban létező emberekről ír, az olvasók viszont azt gondolják, hogy kitálta őket. A bemutató végén mind a négy nyelven – csehül, lengyelül, szlovákul és magyarul is – felolvasták a könyv egy részletét.

A K4 könyvsorozat részeként minden évben megjelenik egy visegrádi szerző műve, mégpedig minden országban ugyanazon a napon – csehül, szlovákul, lengyelül és magyarul. A sorozat célja, hogy biztosítsa a szomszédos kortárs irodalmak egyidejű élvezetét. A Magány lengyel eredetiben a Noir sur Blanc, magyarul – Pálfalvi Lajos fordításában – a Terra Cognita, csehül a Větrné mlýny, szlovákul a Kalligram gondozásában jelent meg.

Ijjas Anna

A Polonez együttes és a Szent Kinga kórus születésnapi gálája

Nagyszabású gálán ünnepelte meg megalakulásának tizenötödik évfordulóját a XVIII. kerületi Polonez néptáncegyüttes, valamint a tíz éves Szent Kinga kórus október 10-én a Duna Palotában. A színházterem

szomszédságában berendezett fotókiállításon megnézhattuk a lőrinci magyar-lengyel néptáncosok eddigi útját. A Duna Palota nagyterme megtelt. Az eseményt jelenlétükkel megtisztelte többek között Szarvas Attila alpolgármester, Roman Kowalski lengyel nagykövet, Csúcs Halina parlamenti szószóló és Krzysztof Grzelak

lengyel plébános. Kétórás, színvonalas zenei és táncműsort nézhettek végig, aminek a végén felköszöntötték az ünnepelteteket. Az első részben a Szent Kinga kórus és zenész barátaiak szerepeltek. Felhangzottak hazafias, hagyományos népdalok és műdalok. A tízéves kórus rendszeresen részt vesz egyházi és világi rendezvényeken, nemzetközi fesztiválokon. Küldetésének tekinti a lengyel zenei kultúra terjesztését és népszerűsítését, a nemzeti hagyományok ápolását. Ugyanez elmondható, az öt évvel korábban alakult pezsztentlőrinci-pezsztentimrei gyökerű Polonez néptáncegyüttesről, amely fergeteges előadással ragadtatta többször is tapsra a publikumot a gála második részében. Balogh Katarzyna, az együttes vezetője – egyben a XVIII. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elnöke – jó munkát végzett a másfél évtized alatt, hiszen már a megalakulást követő néhány hónapban országos, majd egy-két évvel később nemzetközi hírnévre tettek szert a különböző fesztiválokon, versenyeken elért eredményeiknek, díjainak köszönhetően. „A kerületi önkormányzat támogatásának köszönhetően a tagjaink közül hárman Lengyelországban szereztek meg kétéves nyári egyetemen a néptánc koreográfus felsőfokú szakképesítést, így két éve létrehozhattunk egy ifjúsági táncsoportot is” – mondta műsoruk végén az együttes vezetője, jelezve ezzel, hogy az utánpótlás biztosított. A gálán még fellépett a Wisła lengyel-magyar énekegyüttes, Sylwester Targosz-Salonek tenorénekes és Jacek Lewandowski koreográfus, majd jöhetett a koccintás az ünnepelték köszöntésére.

inf. SNP XVIII, fot. B. Pál

Tisztelt Polonia Węgierska Olvasók!

Mindig nagy kihívást jelent egy éves beszámoló megírása az újságunkba. Joggal kérdezhetik, hogy miért mondom ezt, amikor az önkormányzat havonta, félévente és évente készít beszámolót a felügyeleti szervek felé.

Egyszerű a válaszom: a száraz tények felsorolása, a számadatok megjelenítése sosem fogja visszaadni azt a munkát, azt az elkötelezett tevékenységet, amit a magyarországi lengyelség végez identitásának megőrzése érdekében.

Nap, mint nap tapasztalhatjuk környezetünk változásait, legyen az törvényi szabályozás, világpolitikai esemény vagy megélhetési gondok. Az OLŐ vezetése tisztában volt azokkal a nehézségekkel, amelyeket folyamatosan meg kellett oldanunk 2015. évben:

- települési önkormányzatok esetében a pénzügyi forrás és a feladatok elvégzésére rendelkezésre álló idő hiánya,

- a civil szervezetek esetében hasonlóak a problémák, tetéve azzal, hogy ott csak és kizárólag önkéntességi alapon történik a működés, nem kapnak törvényi alapon segítséget önkormányzattól, vagy állami költségvetési szervtől,

- az országos önkormányzatot szinte beborító, adminisztratív szabályozásnak történő megfelelés kényszere, - melynek be nem tartása súlyos következményeket von maga után -, miközben alapfeladatunk végzése kell hogy elsődleges legyen.

Minden tiszteletet megérdemelnek a települési és kerületi önkormányzatok, mert saját erejükre támaszkodva szervezik működésüket, tartják rendezvényeiket, megőrizve a lengyel név értékét. Működésüket fórumok szervezésével, tájékoztató anyagok megküldésével, információs találkozók létrehozásával tudtuk segíteni, mivel a pénzügyi támogatás minden formáját tiltják a törvények.

Így került sor januárban Lengyel Fórum megtartására Budapesten, majd Miskolcon. Majd az OLŐ székhelyén konferenciát szerveztünk a feladat alapú támogatások jobb megértése és megszerzése érdekében. Nem akarok itt most mindent felsorolni, de jövőre szeretnénk az információ áramlást tovább erősíteni, ennek megteremtjük az OLŐ-ben mind az anyagi, mind a személyi feltételeit.

A civil szervezetekkel hivatalos formában is erősíthetjük együttműködésünket. Az OLŐ ebben az évben is meghirdette pályázati programját, amelyen keresztül 50-150 ezer Ft összegben nyújtottunk egy-egy pályázónak támogatást, meghatározott célra. Tartottunk közös rendezvényeket, mint pl. október 3-án a Bem Egyesülettel közös családi sportnapot. Célunk ennek a fajta együttműködésnek a kiterjesztése a következő években: a közös munka és az együtt gondolkodás erősíti a közösséget!

A civil szervezetek érdekeinek képviselője helyet kapott az OLŐ közgyűlésein is, a képviselők megvizsgálták minden felvetett ügyet, és ha kellett határozatot hoztak a megoldás elérése érdekében.

Ezzel el is érkeztünk a OLŐ vezetése, a képviselők, valamint az Országos Lengyel Önkormányzat és Intézményei működéséhez. Az idei évben a legfontosabb eseményeink a következők voltak:

- 2015. február : Lengyel Bál,
- 2015. március : Lengyel-Magyar Barátság Nap,
- 2015. június : I. Testvérvárosi konferencia
- 2015. június : Polonia Nap,
- 2015. július : Derenki Búcsú,
- 2015. október : Családi és Sport Nap.

Az újságban minden fenti rendezvényekről cikkek, képes beszámolók jelentek meg, így nem akarom most újra feleleveníteni a történeteket: tessék csak elővenni az újság korábbi számait és újra elolvasni a tudósításokat! Az eseményeken résztvevők száma évről évre nő, ami különösen örömteli hír számunkra.

Folyamatosan végezzük állagmegóvási, felújítási munkáinkat Intézményeinkben: kiállító terem felújítás a Múzeumban, festési, javítási munkák az Iskolában, kulturális rendezvények termeinek modernizációja az LKK-ban. Az Önkormányzat épületének pincefelújítása is befejeződött, és megkezdődött a tetőcsere előkészítése a folyamatos beázások megszüntetése céljából.

A munkákhoz jelentős pályázati forrást nyertünk el, amelyeket kiegészítve az Önkormányzat saját forrásaival, sikerült régen szükségessé vált számítástechnikai, irattári és biztonságtechnikai eszközöket is beszerezni.

Nagy jelentőségű eseménye még ennek az évnek, hogy irányításunk alatt – rendkívüli erőfeszítésekkel és nagyon fesztett határidők közé szorítva - elkészült az új tankönyvek, melyeket a 2016. évtől tudnak használni az Iskola tanulói.

Az OLŐ kevésbé ünnepi, de legalább akkora jelentőségű eseménye volt a 2014. decemberében kezdődő és 2015. májusában befejeződött Állami Számvevőszék vizsgálat. Egy rengeteg

munkával járó, nagyon ellentmondásos folyamat volt, amelynek a végén megszületett az ellenőrzési jelentés. Ebben számos olyan szabályozási, rendeletbeli hiányosságot róttak fel az OLŐ-nak, aminek törvényi előírását nem vitatjuk, de emberi kapacitásunk és pénzügyi forrásunk hiányában teljesíthetetlennek ítéltünk meg.

A sok oldalnyi kritikus jelentésben egy sorba sűrítve azért elismerték: az állami támogatás pénzügyi felhasználásában teljes mértékben eleget tettünk a törvényi előírásoknak. Ezt a magatartásunkat a jövőben is fenn akarjuk tartani.

A magyarországi törvényhozás szintjén dolgozó nemzetiségi szószólókkal folyamatos a kapcsolat: kölcsönösen tájékoztatjuk egymást a történésekről. Adott esetben közösen jelentünk meg és képviseltük érdekeinket költségvetési vagy rendelet alkotási kérdésekben. A Nemzetiségi Bizottság munkájában az OLŐ elnöke rendszeresen részt vesz, legutóbb beszámolót tartott az Önkormányzat 2015. évi munkájáról.

Tagként rendszeresen egyeztetünk az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetségének megbeszélésein, közös álláspontot alakítva ki a bennünket, mint nemzetiséget érintő kérdésekben.

Az év során végzett feladataink az irodai munkáktól kezdve a beruházásokon, felújításokon keresztül nemzetiségi identitás legmagasabb szinteken történő megjelenítéséig egy célt szolgáltak: a magyarországi lengyelség állandóságát, fejlődési igényét és képességét megmutatni a világ felé.

Budapest, 2015. december 4.

Dr. Rónayné Slaba Ewa, elnök

Lapis Balázs, hivatalvezető

ROZMOWA Z PRZEWODNICZĄCĄ OSP PANIĄ EWĄ RÓNAY

Mijający właśnie rok 2015 obfitował w ważne wydarzenia na polskiej scenie politycznej – wybory prezydenckie, a potem wybory do Sejmu i Senatu RP. Czym według Pani zapisze się odchodzący rok w życiu węgierskiej Polonii? Jak mogłaby Pani podsumować odchodzący rok z perspektywy węgierskiej Polonii?

Rzeczywiście, mijający rok jest, a wkrótce już powiemy był rokiem bogatym w wydarzenia nie tylko w Polsce, ale także na Węgrzech i w całej Europie. Nawet osoby, które nie interesują się polityką nie pozostawały obojętne na to wszystko, co się wokół nas działo. To zrozumiałe, gdyż dla większości obywateli ważnym jest, kto stoi na czele państwa, jaka partia przejmie stery władzy. Te emocje mamy już za sobą, ale w dalszym ciągu niepokoją nas sprawy Europy. Dopiero w sytuacji napawającej niepokojem uświadamiamy sobie, że warunki spokoju, bezpieczeństwa, możliwości pracy, wychowywania dzieci, zbudowane są na nieraz bardzo kruchym podłożu. Kto by pomyślał, że europejskie wartości chrześcijańskie, kulturalne zostaną zagrożone prawie z dnia na dzień? Odłóżmy jednak wielką politykę i przejdźmy na nasze polonijne podwórko. Tutaj, tak jak w życiu, z jednej strony problemy, a z drugiej radość z codziennych osiągnięć. Co się dotyczy problemów, to podobno po to one są, aby je rozwiązywać, ale prawda jest taka, że trwająca prawie cztery miesiące szczegółowa kontrola ze strony węgierskiej izby kontroli (ÁSZ) przeprowadzana w każdym samorządzie ogólnokrajowym, a więc i u nas, bardzo destabilizowała i utrudniała nam pracę. Kolejnym poważnym problemem jest walący się i w dodatku dziurawy dach na budynku samorządu – na wiosnę czeka nas kolejny poważny remont, w tej chwili natomiast, gdy pada deszcz, patrzymy, w której części budynku kapie i gdzie postawić wiadro, a na dodatek jeszcze od dwóch dni pęka strop nad nami i musieliśmy wezwać fachowców do naprawy, aby wszystko nie spadło nam na głowy. Są to nasze „drobne” samorządowe problemy, ale ogólnie moim zdaniem ten rok nie był zły. Nie wszystkie moje plany udało się zrealizować – po prostu rok okazał się zbyt krótki. Staramy się kontynuować te zadania, które realizował samorząd poprzedniej kadencji i oczywiście realizujemy także własne pomysły. Bardzo żałuję, że wraz z odejściem Joliki Poros rozwiązał się Związek Samorządów Polskich w woj. BAZ i do tej pory nie powstała inna organizacja, która łączyłaby interesy potomków derenczan. Szkoda. Jako przewodnicząca Samorządu Ogólnokrajowego staram się reprezentować i utrzymywać kontakty z wszystkimi samorządami i organizacjami polonijnymi, narodowościowymi. Nie zawsze udaje mi się to tak, jak bym tego oczekiwała, często jest to komunikacja jednostronna, ale mamy jeszcze cztery lata, więc mam nadzieję, że się to poprawi. Warto jeszcze podkreślić, że narodowości żyjące na Węgrzech, w tym i nasza, mają swojego rzecznika w Zgromadzeniu Narodowym Węgier. Nasza rzecznik Halina Csúcs ma duże doświadczenie w pracy polonijnej i dzięki temu łatwiej jej pracować dla nas i wspomagać nasze przedsięwzięcia. Podobnie Polonia może liczyć niezmiennie od lat na pomoc pana ambasadora Romana Kowalskiego i konsula Andrzeja Kalinowskiego, mam nadzieję, że tak pozostanie.

Z których osiągnięć Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego jest Pani najbardziej dumna?

Moim zdaniem nic takiego szczególnego się nie wydarzyło, co mogłoby napać dumą, po prostu wszyscy – radni, urząd – pracujemy, wykonujemy swoje powinności, a jest ich bardzo wiele, bo poza czynnościami administracyjnymi, których niestety ciągle przybywa, to współpraca z samorządami, organizacjami cywilnymi, z naszą rzecznik, władzami polskimi, węgierskimi, wyjazdy w teren itd. Mamy natomiast takie osiągnięcia, które cieszą i spotkały się z pozytywną oceną Polonii. Myślę tutaj o zorganizowaniu wyjazdu na święto Dnia Przyjaźni Polsko – Węgierskiej do Katowic, bardzo udane było spotkanie w sprawie zasad przyznawania dodatkowych pieniędzy dla samorządów z tzw. feldatatalapú költségetési támogatás. Po raz pierwszy dzień przed świętem Polonii zorganizowaliśmy – sądzę, że udaną - konferencję miast partnerskich – inicjatywa moim zdaniem ważna i potrzebna. Przyjechali partnerzy z Polski i Węgier, którzy wzięli udział w konferencji, a następnego dnia na placu przed bazyliką św. Stefana w Budapeszcie przedstawiali swoje materiały promocyjne, wyroby sztuki ludowej. Samo święto Polonii było bardzo udane – wzięło w nim udział ponad 400 gości – chcemy je zatem w takiej formie kontynuować. Kolejną bardzo udaną imprezą zorganizowaną wraz ze Stowarzyszeniem im. J. Bema był Dzień Sportu i Festyn Rodzinny. Poza tym udało nam się zakończyć remont piwnicy w budynku samorządu. Radni dokonali wyboru nowej dyrektorki Szkoły Polskiej, którą została Anna Lang, wybór był odpowiedni, gdyż już w tak krótkim czasie widać, że pani Anna radzi sobie doskonale. Niestety, jeśli chodzi o wybór dyrektora Muzeum i Archiwum Węgierskiej Polonii, ten nie był tak pomyślny, dobrze, że na okres przejściowy, czyli do końca stycznia, do wyboru nowego dyrektora (oby tym razem wybór zakończył się sukcesem), zadania kierowania Muzeum podjął się poprzedni dyrektor i zarazem

założyciel – Konrad Sutarski. Aby łatwiej było znaleźć odpowiednią osobę na to stanowisko, która jednocześnie powinna sprostać wymogom określonym prawnie, a także, aby zmienić także działalność tej instytucji i na tej podstawie móc ubiegać się o dodatkowe finanse, na ostatnim posiedzeniu OSP radni podjęli decyzję o zmianie nazwy tej instytucji na Polski Instytut Badawczy i Muzeum.

Przed jakimi najważniejszymi wyzwaniem stoi według Pani OSP i cała społeczność polonijna w nadchodzącym 2016 roku?

W przyszłym roku po raz dziesiąty obchodzimy Dzień Przyjaźni Polsko – Węgierskiej – tym razem w Budapeszcie, będzie to także rok węgierski w Polsce. Uważam, że Polonia powinna zaistnieć na świecie, a także w Polsce. Poza tym w przyszłym roku obchodzimy 60. rocznicę rewolucji 1956 roku i z tej to okazji już rozpoczęliśmy (myślę, że wprawdzie głównym organizatorem będzie OSP, ale chciałabym, aby włączyły się także samorzady i organizacje cywilne) organizowanie dużego koncertu pod tytułem Polacy Węgrom. Nie możemy także zapominać, że we wrześniu papież Franciszek przybywa na spotkanie z młodzieżą świata do Krakowa. Sądzę, że powinniśmy zorganizować wyjazd naszej młodzieży na to spotkanie. Tak więc wygląda na to, że będzie to pracowity rok, który jednak, jak tradycja każe, rozpoczniemy w styczniu Polskim Balem, a w marcu przystąpimy najpierw do burzenia, a potem do budowy dachu. Jeszcze nie wiem, gdzie będziemy w tym czasie urzędować, ale może ktoś nas przyczeka (uśmiech).

Wiadomo, że jednym z Pani priorytetów jako przewodniczącej OSP jest aktywizacja młodzieży polonijnej a także środowisk polonijnych spoza Budapesztu. W jaki sposób według Pani należy dynamizować te kategorie?

Tak, jest to sprawa bardzo ważna, ale niestety, bardzo trudna. Z rozmów z przedstawicielami Polonii z różnych miejscowości dowiaduję się, że wielu młodych Polonusów – są wśród nich także absolwenci naszej szkoły – wyjechało z Węgier na studia do Polski, do innych krajów, skąd już nie wrócili, są też tacy, którzy wyjechali do pracy. Jest nas coraz mniej. Dlatego też bardzo ważnym jest wychowywanie w duchu polskości już od najmłodszych lat, od przedszkola, poprzez szkołę, a i później powinniśmy się starać, aby ich nie utracić. Cieszy to, że w przedszkolu w Stowarzyszeniu im. J. Bema jest duża grupa przedszkolna, prężnie działa nasza szkoła, Samorząd Stołeczny troszczy się o studentów polonistyki, Stowarzyszenie Polonia Nova skupiło dużą grupę młodych ludzi, ksiądz proboszcz organizuje spotkania dla młodzieży, w naszym Legionie przeważa młodzież, w samorządach obecnej kadencji mamy kilkoro młodych osób. Jak się zastanowimy, to widać, że jeśli nie będziemy pouczać, a mądrze pomagać, jeśli pozwolimy młodym ludziom działać, to będziemy mogli spokojnie odejść, bo będzie komu przekazać pałeczkę polonijną.

Mieszka Pani już od wielu lat na Węgrzech. Które Święta Bożego Narodzenia zapisały się w Pani pamięci najsilniej?

Rok 1981 – pod koniec grudnia miałam rodzić. 13 grudnia miała przyjechać moja mama, aby pomóc przy dziecku. Rano w radiu usłyszałam, że w Polsce ogłoszono stan wojenny. Pociągi z Polski nie kursowały, żadnych informacji nie było, na dworcu wraz z mężem spędziliśmy cały dzień czekając na mamę, ale nie doczekaliśmy się. Telefony też nie działały. Nic o sobie nawzajem nie wiedzieliśmy. 23 grudnia urodziła się córeczka Olivia – najpiękniejszy prezent. Tamtych świąt nigdy nie zapomnę, gdyż z jednej strony spotkało mnie największe szczęście, jakim jest dziecko, a z drugiej strony niepokój o rodziców, siostrę i całą rodzinę w Polsce.

Czego my, jako społeczność polonijna żyjąca na Węgrzech, moglibyśmy sobie życzyć w nadchodzącym roku?

Ponieważ jestem osobą tradycyjną, życzenia moje nie będą oryginalne, ale szczerze - życzę Państwu tego, co najważniejsze – miłości w rodzinie, zdrowia, wzajemnej wyrozumiałości, cieszenia się z każdego wspólnie przeżytego dnia, doceniania drobnych radości dnia codziennego, a jeśli nam się to uda, wówczas zauważymy, że świat jest piękny i warto go tworzyć jeszcze piękniejszym dla nas, dla naszych dzieci i wnuków.

Dziękujemy za rozmowę i życzymy także spokojnych Świąt Bożego Narodzenia, a w nadchodzącym roku sukcesów w realizacji planów zawodowych i osobistych. (red.)

INTERJÚ RÓNAY EWÁVAL AZ OLŐ ELNÖKÉVEL

Az elmúlt, 2015-ös évben jelentős események zajlottak a lengyel politika színterén – elnökválasztás, aztán képviselők választása a Szejmbe és a Szenátusba. Elnök Asszony szerint mivel írja be magát az elmúlt év a magyarországi polónia életébe? Miként tudná összegezni az elmúlt évet a magyarországi polónia szemszögéből?

Valóban, a múltfélben levő – rövidesen már azt mondhatjuk elmúlt – év gazdag volt eseményekben nemcsak Lengyelországban, hanem Magyarországon és egész Európában. Még olyan személyek is, akik nem érdeklődtek a politika iránt, nem maradtak közömbösek a körülöttünk zajló események iránt. Ez érthető is, hiszen az állampolgárok többsége számára fontos, hogy ki áll az ország élén és milyen párt veszi át az ország vezetését. Az ezzel kapcsolatos érzelmeink már túljutottunk, de továbbra is nyugtalanítanak minket Európa ügyei. Olyan helyzetben, amely nyugtalansággal tölt el minket, tudatosíthatjuk magunkban, hogy a békeidő adottságai – a biztonság, a munkalehetőség, a gyermeknevelés körülményei – néha igen törekeny alapra épülnek rá. Ki gondolta volna, hogy az európai keresztény kulturális értékek szinte egyik napról a másikra megkérdőjeleződnek? Mégis, tegyük félre a nagypolitikát, és nézzünk körbe inkább a mi kis polóniánk háza táján. Itt (miként mindenhol az életben) egyrészt adódnak problémák, másrészt örömök érnek minket a hétköznapi sikereivel összefüggésben. Ami a problémákat illeti, állítólag azért vannak, hogy megoldjuk őket, de az az igazság, hogy a már majdnem négy hónapja tartó részletes ÁSZ vizsgálat, amelyet minden országos önkormányzatnál – így nálunk is – tartanak, nagyon szétzilálta és megnehezítette a munkánkat. A soron következő komoly probléma az önkormányzat épületének omladozó és ráadásul lyukas fedele – tavasszal vár minket a soron következő nagy felújítás. Jelen pillanatban viszont, amikor éppen esik az eső, azt nézzük, hogy az épület mely részében csöpög a víz és hova kell vödört állítani, ráadásul két nappal ezelőtt megrepedt a mennyezet felettünk, és szakembereket kellett hívni a javításhoz, hogy az egész ne essen a fejünkre. Ezek a mi apró-cseprő önkormányzati problémáink. Ugyanakkor véleményem szerint ez az év összességében nem volt rossz. Nem minden tervetem sikerült megvalósítani – egyszerűen csak túl rövidnek bizonyult ez az év. Igyekszünk továbbvinni azokat a munkákat, amelyeket az előző ciklusban kezdett megvalósítani az előző önkormányzat, és természetesen a saját elképzeléseket is igyekszünk megvalósítani. Nagyon sajnálom, hogy Poros Jolika távozásával felbomlott BAZ megyében a Lengyel Önkormányzatok Szövetsége, és azóta nem lépett a helyébe másik szervezet, amely összefogná és képviselné a derenki leszármazottak érdekeit. Kár. Az Országos Önkormányzatot annak elnökeként igyekeztem képviselni minden polóniai nemzetiségi önkormányzat, illetve szervezet felé, és törekszem mindegyikkel tartani a kapcsolatot. Ez nem mindig sikerül úgy, ahogy vártam volna, gyakran bizonyul egyoldalúnak a kommunikáció, de még van négy évünk, tehát remélem, hogy javulni fog a helyzet ezen a téren. Még azt is érdemes hangsúlyozni, hogy a Magyarországon élő nemzetiségek – köztük a miénk is – rendelkeznek szószólóval a Magyar Országgyűlésben. Csúsz Halina, a mi szószólónk elég nagy tapasztalattal rendelkezik a polóniai munkában, aminek köszönhetően könnyebben tud az érdekünkben tevékenykedni, jobban tudja támogatni az ügyeinket. Hasonlóképpen számítathat a polónia évek óta változatlanul Roman Kowalski nagykövet úr és Andrzej Kalinowski konzul úr támogatására, és remélem, hogy ez így is marad a továbbiakban.

Elnök Asszony az Országos Önkormányzat mely elért eredményeire a legbüszkébb?

Véleményem szerint semmi olyan rendkívüli dolog nem történt, ami büszkségre adna okot. Egész egyszerűen mindenki – képviselők, hivatali tisztviselők – tesszük a dolgunkat, elvégezzük a feladatainkat – nagyon sok van belőlük –, mert az adminisztratív tennivalókon kívül (amelyeket folytonosan el kell látni), ott van még az együttműködés az önkormányzatokkal, a civil szervezetekkel, a szószólókkal, a lengyel és magyar kormányzattal, valamint a külső helyszínekre való látogatások, stb. Ugyanakkor fel tudunk mutatni olyan eredményeket, amelyekre nagyra értékel a polónia. Konkrétan a lengyel-magyar barátság napjára való kiutazás megszervezésére gondolok, továbbá nagyon sikeres volt az önkormányzatoknak plusz pénzeket biztosító feladatalapú költségvetési támogatás szétosztási elveivel kapcsolatos tanácskozás. Első alkalommal rendeztük meg – egy nappal a polónia ünnepe előtt – a testvérvárosok konferenciáját, amely véleményem szerint jól sikerült. A kezdeményezés szerintem fontos volt és szükségesnek bizonyult. Lengyel és magyar partnerek sokasága érkezett, akik részt vettek a konferencián, másnap pedig a budapesti Szent István bazilika előtti téren bemutathatták saját promóciós anyagaikat és népművészeti termékeiket. Maga az ünnepség nagyon jól sikerült – 400-nál több vendég vett részt rajta – ezért ilyen módon szeretnénk a továbbiakban is megrendezni. A másik nagyon jól sikerült rendezvény a Bem J. Egyesülettel közösen szervezett sport- és családi nap volt. Ezenfelül sikerült befejezni az Önkormányzat épületében a pince felújítását. A képviselők megválasztották a Lengyel Iskola

új igazgatóját Anna Lang személyében. Ez jó választás volt, már rövid idő eltelével is látni lehetett, hogy Anna asszony kiválóan elboldogul a feladattal. Ami a Múzeum igazgatójának a választását illeti, már nem volt ilyen szerencsés. Jó, hogy az átmenet időszakára, vagyis január végéig, az új igazgató megválasztásáig (feltéve, hogy sikerrel zárul az új pályázat) a Múzeum irányítását Konrad Sutarski, a Múzeum korábbi igazgatója és egyben alapítója vette vissza. Annak érdekében, hogy könnyebben lehessen megfelelő személyt találni e tisztségre, aki egyúttal megfelel a jogszabályi előírásoknak is, továbbá hogy kiszélesedjen az intézmény tevékenységi köre és ennek alapján többletfinanszírozásért folyamodhasson, az OLŐ utolsó ülésén a képviselők megszavazták, hogy az intézmény neve a továbbiakban Lengyel Kutatóintézet és Múzeum lesz.

Elnök Asszony véleménye szerint milyen kihívások előtt áll az OLŐ és az egész polóniai társadalom a 2016-os esztendőben?

A jövő évben immár tizedik alkalommal fogjuk ünnepelni a lengyel-magyar barátság napját, ezúttal Budapesten, így tehát Lengyelországban ez magyar év lesz. Úgy gondolom, hogy a polóniának ismertté kellene válnia Lengyelországban és a világban. Ezenfelül jövőre fogjuk ünnepelni az 1956-os forradalom kitörésének 60. évfordulóját, és ennek alkalmából már megkezdtük egy nagy koncert szervezését Lengyelek magyaroknak címmel (valószínűleg az OLŐ lesz a fő szervezője, de szeretném, ha a helyi önkormányzatok és civil szervezetek is bekapcsolódnának a munkába). Arról sem feledkezhetünk meg, hogy szeptemberben Ferenc pápa Krakóba látogat a világhírfűzési találkozóra. Úgy gondolom, hogy meg kellene szervezni a kiutat a fiataljaink számára. Összességében tehát úgy néz ki, hogy munkás év élébe nézünk, amelyet azonban a hagyományoknak megfelelően Lengyel Bállal kezdünk januárban, márciusban pedig nekilátunk először a tető bontásának, aztán pedig az építésének. Még nem tudom, hol fog ezalatt működni a hivatal, de talán valaki majd csak helyet szorít nekünk.

Közismert, hogy Elnök Asszony az OLŐ vezetőjeként az egyik legfontosabb dolognak tartja a polónia ifjúságának, illetve Budapesten kívül eső közegeinek a mozgósítását. Milyen módon tartja lehetségesnek e körök dinamizálását?

Igen, ez nagyon fontos ügy, csakhogy sajnos igen nehéz eredményeket elérni benne. A polónia különböző településeken élő képviselőivel folytatott beszélgetésekből értesültem róla, hogy sok fiatal lengyel – köztük néhányan a mi iskolánk tanulói közül – elhagyta Magyarországot Lengyelországba vagy más országokba távozva, hogy ott felsőbbfokú tanulmányokat végezzen, és aztán onnan már nem tértek haza. Olyanok is akadnak, akik munkát vállaltak odakint. Egyre kevesebben vagyunk. Ezért is nagyon fontos a lengyel szellemben történő nevelés már a legkisebb kortól kezdődően, az óvoda, az iskola segítségével, és később is törekednünk kellene rá, hogy ne veszítsük el őket. Örömet okoz, hogy a Bem J. Egyesület óvodájának nagy létszámú csoportja van, hatékonyan működik az iskolánk, a Fővárosi Önkormányzat törődik a lengyel szakos hallgatókkal, a Polonia Nova Egyesület fiatalok nagy csoportját gyűjtötte maga köré, a Légiónkban többségében fiatalok vannak, a jelenlegi ciklus önkormányzati testületeiben akadnak fiatal tagok. Ha eltöprengünk rajta, akkor szembetűnik: ha kioktatás helyett okosan segítünk, ha teret engedünk a fiatalok tevékenységének, akkor nyugodtan vonulhatunk majd vissza, mert lesz kinek átadni a polóniai stafétabotot.

Elnök Asszony hosszú évek óta Magyarországon él. Melyik karácsony vésődött be az emlékezetébe a legjobban?

Az 1981-es év karácsonya – december vége felé írtak ki születésre engem. December 13-án kellett volna érkeznie édesanyámnak, hogy segítsen a baba mellett. Reggel hallottam a rádióban, hogy Lengyelországban hadiállapotot hirdettek ki. Nem jöttek onnan a vonatok, semmilyen információt nem adtak. A férjemmel együtt a pályaudvaron töltöttük az egész napot, édesanyámra várakozva, de nem tudtuk őt kivárni. A telefonkapcsolat nem működött. Kölcsönösen semmit sem tudtunk egymásról. December 23-án megszületett Olívia lányom – a legszebb ajándék... Azt az ünnepet sohasem feledem, hiszen egyrészt a legnagyobb áldás ért, a gyermek születése, másrészt ott volt az aggodalom a Lengyelországban lévő szüleimért, testvéremért és az egész családemért.

Mit kívánhatnánk mi, Magyarországon élő lengyelek magunknak a közelgő új esztendőre?

Mivel hagyománytisztelő személy vagyok, a jókívánságaim sem lesznek újszerűek, ellenben őszintén a szívemből fakadnak. Kívánom mindnyájunknak azt, ami a legfontosabb – szeretetet a családban, egészséget, kölcsönös megértést, halát minden egyes közösen átélt napért, képességet a hétköznapi apró örömeinek az értékelésére, és ha mindezt sikerül megvalósítani, akkor észre fogjuk venni, hogy a világ gyönyörű, és érdemes még elragadóbbá varázsolni a gyermekeink és unokáink számára.

Köszönjük a beszélgetést, békés karácsonyi ünnepeket kívánunk, az elkövetkező esztendőben pedig sok sikert a szakmai és a személyes tervek valóra váltásához.

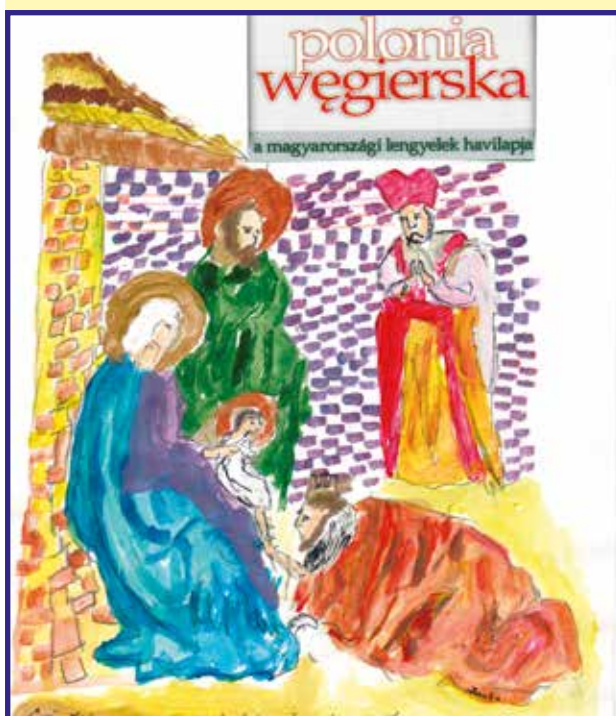
(szerk.)

CO BĘDZIE?

- W dniu 1 stycznia w Nowy Rok msze polskojęzyczne w Kościele Polskim w Budapeszcie odbędą się o godz. 10.30 i 18.00. W tym dniu obchodzone jest święto Bożej Rodzicielki Maryji i dzień modlitwy o pokój na świecie.
  - W dniu 3 stycznia o godz. 10.00 w siedzibie Szkoły Polskiej na Węgrzech odbędzie się Rada Pedagogiczna podsumowująca I półrocze.
  - W dniu 6 stycznia w święto Trzech Króli w Kościele Polskim w Budapeszcie msza święta rozpocznie się o godz. 18.00.
  - W dniu 10 stycznia Egierski Samorząd Polski wraz z tamtejszym Klubem Polonia organizuje spotkanie noworoczne.
  - W dniu 10 stycznia w Niedzielę Chrztu Pańskiego po mszy świętej rozpoczynającej się o godz. 10.30 w Kościele Polskim w Domu Polskim odbędzie się wspólne polonijne kolędowanie, na które zaprasza Stowarzyszenie Katolików Polskich na Węgrzech p.w. św. Wojciecha.
  - W dniu 13 stycznia w Kościele Polskim w Budapeszcie o godz. 17.00 rozpocznie się nabożeństwo fatimskie.
  - Do 15 stycznia w Muzeum Węgierskiej Polonii w Budapeszcie czynna będzie wystawa polskich i bułgarskich twórców osiadłych na Węgrzech.
  - W dniu 16 stycznia (sobota) w PSK im. J.Bema o godz. 18.00 z koncertem noworocznym wystąpi młoda śpiewaczka polskiego pochodzenia Natalia Tużnik. Projekt powstał dzięki współpracy z p. Marylą Filó.
- W dniu 17 stycznia o godz. 11.30 w Domu Polskim w Budapeszcie odbędzie się otwarcie wystawy fotograficznej poświęconej Karolowi Malczykowi połączone z projekcją filmu G. Łubczyka pt. „Anioły Karola Malczyka”. Organizatorem wernisażu jest POKO Oddział przy ul. Óhegy 11.
- W dniu 17 stycznia w kaplicy u oo. Dominikanów o godz. 16.00 w Szentendre odbędzie się msza polskojęzyczna, na którą zaprasza tamtejszy SNP.
  - W dniu 23 stycznia o godz. 15.30 rozpocznie się bal przebierańców w Szkole Polskiej na Węgrzech.
  - W dniu 30 stycznia w Budapeszcie Ogólnokrajowy Samorząd Polski organizuje BAL POLSKI.

MI LESZ?

- Január 1-jén a budapesti Lengyel Templomban a lengyel nyelvű újévi szentmisék 10.30-kor és 18 órakor kezdődnek. Erre a napra esik Szűz Mária istenanyaságának ünnepe és a béke világnapja.
  - Január 3-án a Magyarországi Lengyel Iskola székházában 10 órai kezdettel tartja ülését az I. félévet összegző Pedagógus Tanács.
  - Január 6-án, háromkirályok ünnepén a budapesti Lengyel Templomban 18 órakor lesz szentmise.
  - Január 10-én az Egri Lengyel Önkormányzat a helybéli Polonia Klubbal együtt újévi ünnepséget szervez.
  - Január 10-én, vízkereszt ünnepének vasárnapján a Lengyel Templomban 10.30-kor kezdődő szentmisét követően a Lengyel Házban közös polóniai kolendálás lesz, amire szeretettel vár mindenkit a Magyarországi Lengyel Katolikusok Szent Adalbert Egyesülete.
  - Január 13-án a budapesti Lengyel Templomban 17 órakor fatimai ájtosság lesz.
  - Január 15-ig lehet látogatni a Magyarországon letelepedett lengyel és bolgár alkotóművészek kiállítását Budapesten, a Magyarországi Lengyel-ség Múzeumában.
  - Január 16-án a Bem József LKE új évi koncertet szervez 18.00 órakor. A koncerten fellép Tużnik Natalia énekesnő. A koncertet támogatja Maryla Filó úrhölgy.
  - Január 17-én 11.30-kor lesz a budapesti Lengyel Házban a Karol Malczyk munkásságának szentelt fotókiállítás megnyitója és egyben a G. Łubczyk Anioły Karola Malczyka című film vetítése. A rendezvényt az LKK Óhegy u. 11. szám alatti részlege szervezi.
  - Január 17-én, Szentendrén, a dominikánus kápolnában 16 órakor lengyel nyelvű szentmise lesz, amelyre szeretettel vár mindenkit a helyi LNO.
  - Január 23-án 15.30-kor maszkabál kezdődik a Magyarországi Lengyel Iskolában.
  - Január 30-án LENGYEL BÁL-t tartanak Budapesten, az Országos Lengyel Önkormányzat szervezésében.
- Uwaga: Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za zmiany dokonywane w w/w programach. (b.)

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia i zbliżającego się Nowego Roku naszym byłym, obecnym i przyszłym Uczniom, a także ich Rodzinom oraz całej Polonii życzymy zdrowia, zgody i pogody ducha oraz sukcesów w pracy i życiu osobistym

Grono Pedagogiczne Szkoły Polskiej na Węgrzech

Andrzejki w Szkole Polskiej

„Dzień wróżb i czarów oraz tajemniczych zaklęć. Chcesz poznać swoją przyszłość? Prosimy do nas! 28 listopada o godz. 15.30 zaczyna działać czarodziejska moc!” – tak brzmiało zaproszenie na wieczór andrzejkowy organizowany w Szkole Polskiej. Już zaproszenie miało czarodziejską moc, gdyż chętnych do wróżb młodszych i starszych zebrała się liczna gromada.

A i wróżki stanęły w komplecie zajmując swoje tajemnicze kąciaki w sali wystawowej muzeum. Wieczór zaczął się od krótkiej informacji na temat pochodzenia i tradycji andrzejkowych, zabrzmiały przysłowia – „Na św. Andrzeja dziewczkom z wróżby nadzieja”, „Noc Andrzeja świętego przyniesie nam narzeczonego”, „Na św. Andrzeja błyska pannom nadzieja”, „Śnieg na Andrzeja dla zboża zła nadzieja”, „Gdy święty Andrzej ze śniegiem przybieży to sto dni śnieg na polu leży”. Później nastąpiło przedstawienie możliwości i bogactwa sposobów wróżenia. A więc było lanie wosku przez zardzewiały klucz, zaczarowane spodeczki, pod którymi znajdowała się wróżba na przyszłość, magiczna studnia, do której trzeba było wrzucać monety, koło fortuny (dotyczyło letnich wyjazdów), serduszka z imionami wybranek i wybrańców, i oczywiście nieodzwonne karty.

Wróżby rozpoczęliśmy wspólną zabawą. Był to taniec czarodziejskiej miotły.

Uczniowie z rodzicami stali w kole i przy skocznej polskiej muzyce podawali sobie miotłę. Z zabawy odpadała ta osoba, która złapała miotłę na pauzę w muzyce. Wszyscy bardzo starali pozbyć się miotły, ale zwyciężczyni była jedna i ona dostała bilet wstępu na Łysą Górę, na zlot czarownic. Z dojazdem to już na pewno nie będzie kłopotu – przecież stoi nowiutka miotła!

Po płaschach zaczarowanej miotły ściagały się ze sobą, zdjęte z lewej nogi buciki. Czyj bucik pierwszy przekroczył próg, tego właścicielka lub właściciel miał największą szansę zmienić swój stan cywilny.

Po wspólnych harcach każdy mógł osobiście zasięgnąć rady kompetentnych wróżek. Dla wzmocnienia osłabionych mocnymi wrażeniami służył bufet z przepyszną ofertą kulinarną, zapewnioną dzięki naszym wspaniałym Rodzicom.

Tak też tradycji stało się zadość i wszyscy mieli udany wieczór!

Alina Papiewska- Csapó

ŚLUBOWANIE PIERWSZOKLASISTÓW

7 listopada w Szkole Polskiej na Węgrzech odbyła się radosna uroczystość. W tym dniu najmłodszy uczniowie szkoły, w obecności koleżanek i kolegów, nauczycieli i rodziców, w iście bajkowy sposób zostali przyjęci do grona społeczności szkolnej. Na uroczystość Ślubowania i Pasowania Pierwszoklasistów przybyła Dobra Wróżka. Właśnie dzieci witały się z wróżką, kiedy do sali wbiegła zdenerwowana pani Hania - sekretarka szkoły ze złą wiadomością... Okazało się, że o uroczystości dowiedziała się Zła Wróżka. Ponieważ nie została zaproszona, postanowiła niepostrzeżenie rzucić na pierwszoklasistów zaklęcie, aby nie mogli się uczyć!!! Już miano odwołać uroczystość, ale Dobra Wróżka znalazła rozwiązanie. Obiecała dzieciom, że im pomoże. Jeżeli dzieciom uda się zdobyć cztery klucze do czterech bajkowych krain - zdejmie z nich zaklęcie. Dzielni pierwszoklasисти ruszyli więc w drogę... Dotarli do Krainy Muzyki. Tam musieli zaśpiewać piosenkę. W zamian dostali pierwszy klucz – klucz wiolinowy – symbol Krainy Muzyki. Dalsza droga dzieci prowadziła do Krainy Pracy. Tam musieli udowodnić, że potrafią pracować. Udało się! Dzieci zdobyły drugi klucz – pszczołkę - symbol Krainy Pracy. Następnie dzieci znalazły się w Krainie Życzliwości i Miłości. Zapewniły mieszkającą tam Wróżkę, że kochają swoich rodziców, potrafią być życzliwi i kulturalni. Gdy pięknie wyrecytowały wiersz „Kto ty jesteś - Polak mały” dostały kolejny klucz – serce – symbol Krainy Miłości. Na koniec wędrówki dotarli do Krainy Mądrości. Bezblędnie odpowiedziały na pytania, które zadała im wróżka i zdobyły symbol Krainy Mądrości – sowę.

Zadowolone dzieci wróciły do Dobrej Wróżki, która, przy pomocy zdobytych przez nie kluczy, zdjęła zaklęcie. Dalej już bez przeszkód odbyło się Ślubowanie Pierwszoklasistów i Pasowanie na ucznia Szkoły Polskiej na Węgrzech. Po uroczystości na wszystkich zgromadzonych czekał słodki poczęstunek. Tego dnia w szkole odbył się również dzień otwarty. Rodzice, którzy w przyszłości zamierzają zapisać swoje dzieci do Szkoły Polskiej, mieli okazję obserwować pracę na lekcjach.

(A.P.)

„Dwujęzyczność w rodzinach mieszanych”

Międzynarodowa Konferencja w Szkole Polskiej

W dniach 13-15 listopada 2015 r. odbyła się w Budapeszcie na Allomás u. 10. międzynarodowa konferencja naukowa pod hasłem „Dwujęzyczność dzieci w rodzinach mieszanych”. Wykłady i warsztaty prowadzili znakomici fachowcy: językoznawca – prof. Piotr Garncarek z UW, psycholog – Magdalena Łuniewska z UW oraz logopeda z UJ – dr Katarzyna Sedivy.

Dzięki takiemu doborowi prelegentów zagadnienia związane z dwujęzycznością przedstawione zostały w sposób kompleksowy, zaś tematyka wzajemnie się dopełniała.

Ta wielostronność spojrzenia i wysokie kompetencje wykładowców sprawiły, że z dużą przyjemnością i niekłamany zainteresowaniem uczestniczyliśmy w zajęciach, którym towarzyszyła niekiedy żywa dyskusja. Nic w tym dziwnego, skoro prócz wiedzy teoretycznej m.in. o tym, jak działają obie półkule mózgowe, mogliśmy się dowiedzieć również: jak wygląda typowy i zaburzony rozwój dzieci dwujęzycznych oraz jak go rozpoznać, w jaki sposób zdiagnozować poszczególne zaburzenia (np. leworęczność, lewouczność, lewouczność), a także jak stymulować rozwój systemu językowego i co robić, by dwujęzyczność była szczęściem.

Na konferencję zostali zaproszeni również rodzice, którzy mogli zasięgnąć fachowej

porady i pomocy pań: psycholog i logopedy, otrzymać wskazówki dotyczące pracy z dzieckiem oraz poznać konkretne tytuły książek opracowanych na ich potrzeby (bardzo bogata bibliografia).

Konferencja odniosła prawdziwy sukces, a jej uczestnicy zgodnie chwalili, prócz jej walorów merytorycznych, świetną atmosferę, w jakiej się odbywała. Nauczycielki z Czech, Francji, Chorwacji zachwyciły również Budapeszt nocą i ofertą kulturalną organizatorów (np. uczestnictwo w polskim festiwalu jazzowym).

Była to dla nas, nauczycieli, ucztą intelektualną, która wszakże odbyć się mogła dzięki życzliwej opiece (finansowej!) pana Konsula Andrzeja Kalinowskiego i pani Ewy Rónay przewodniczącej Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego.

Miejmy nadzieję, że ciąg dalszy nastąpi.

B. V.

oraz jak go rozpoznać, w jaki sposób zdiagnozować poszczególne zaburzenia (np. leworęczność, lewouczność), a także jak stymulować rozwój systemu językowego i co robić, by dwujęzyczność była szczęściem.

Na konferencję zostali zaproszeni również rodzice, którzy mogli zasięgnąć fachowej

porady i pomocy pań: psycholog i logopedy, otrzymać wskazówki dotyczące pracy z dzieckiem oraz poznać konkretne tytuły książek opracowanych na ich potrzeby (bardzo bogata bibliografia).

Konferencja odniosła prawdziwy sukces, a jej uczestnicy zgodnie chwalili, prócz jej walorów merytorycznych, świetną atmosferę, w jakiej się odbywała. Nauczycielki z Czech, Francji, Chorwacji zachwyciły również Budapeszt nocą i ofertą kulturalną organizatorów (np. uczestnictwo w polskim festiwalu jazzowym).

Była to dla nas, nauczycieli, ucztą intelektualną, która wszakże odbyć się mogła dzięki życzliwej opiece (finansowej!) pana Konsula Andrzeja Kalinowskiego i pani Ewy Rónay przewodniczącej Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego.

Miejmy nadzieję, że ciąg dalszy nastąpi.

B. V.

„Nagyon hálás vagyok azért, hogy két kultúrában nőhettem fel” – interjú Tuznik Nataliával

- November 11-én, Lengyelország függetlenégének ünnepén a XII. kerületi Lengyel Önkormányzat székhelyén adott Ön egy csodaszép koncertet. Különösen megható volt, amikor lengyel nyelven énekelt. Honnan ered Önnél a zene, különösen a lengyel zeneszerzők alkotásainak szeretete?

Nagyon megtisztelő volt az önkormányzat felkérése, nagy szeretettel és tisztelettel készültem az ünnepre Horváth Kornél zongoraművésszel. Mivel édesapám révén lengyel származású vagyok, ugyanúgy fontosnak érzem a lengyel ünnepek megtartását, mint a magyarokét. Műsorunkat alkalomhoz illően válogattam össze, gondosan ügyelve arra, hogy a lehető legjobban tudjam közvetíteni a lengyel zeneszerzők műveit – s azokon keresztül gondolatait – erről az időszakról. Nagyon szeretek lengyelül énekelni, és nagyon fontosnak tartom, hogy a lengyel zenei világról minél többet megtudjak. Számomra a lengyel nem idegen nyelv. Nekem ez lett az „apanyelvem”, és nagyon büszke vagyok rá! Megható és szívemelengető érzés számomra, amikor a Magyarországon élő lengyel kisebbség fellépni hív. Büszke vagyok rá és jó érzéssel tölt el, hogy ennyire összetartó nép vagyunk, támogatjuk, és segítjük egymást.

- Mely lengyel zeneszerzők nőttek különösen s szívéhez?

Nem szeretnék közhelyes lenni, de nekem Chopin a minden. Épp a múlt héten tartottam előadást a konzervatórium-ban Chopin-ről. Különösen a Chopin-i dalok érdekelték, hiszen jómagam is éneklek őket. Nagyon sokrétűen elemeztem a dalait zeneileg, és rengeteg értékre bukkantam. Nem csak a zene, hanem a zene és a szöveg kapcsolatával, és a dalok keletkezésének a háttértörténetével is foglalkoztam. Fantasztikus élmény volt Chopin zenei világáról egyre többet és többet megtudni, egyre mélyebbre ásni magamat benne. A tanulás soha nem ér véget, folyamatosan igyekszem bővíteni ismereteimet Chopinről, de természetesen más zeneszerzőkről is. Az utóbbi időben Szymanowski és Moniuszko keltette fel az érdeklődésemet.

- Kitől örökölte zenei tehetségét? A lengyel vagy a magyar felmenőitől?

Édesanyám is tanult zenét, azt hiszem, a zene és a művészetek iránti érdeklődésem az ő hatására alakult ki bennem gyermekkoromtól kezdve. Az öcsémmel együtt először zeneoviba, majd 6 évesen zeneiskolába íratott bennünket. Édesapám, mérnök lévén, inkább a racionális szemléletével hatott ránk. De azt hiszem, ez így van jól. A kettő kiegészíti egymást.

- Ismer gyermekkorából lengyel dalokat? Énekelt az édesapja ilyeneket?

Nálunk a családban a lengyel kultúra és hagyományok ápolása nagy szerepet kapott mindig. Édesapám nagyon sok gyerekdalt, verset és mondókát tanított nekem. Nagyon hálás vagyok azért, hogy két kultúrában nőhettem fel.

- Henryk Sienkiewicztől idézek: „A zene olyan, mint a tenger: az egyik parton állva a messzeséget kémleljük, de a másik partot meglátnunk nem lehet.” Ön mit lát, amikor a kedvenc zeneszerzőit hallgatja vagy a legszebb áriák éneklése közben?

Mindegyik műnél más és más érzés és „film” zajlik bennem. Mikor a színpadon éneklek, tulajdonképpen közvetítő vagyok. Azt a csodát, amit az adott zeneszerző írt művében a lehető legnagyobb alázattal és pontossággal próbálok továbbadni. Minden műhöz más-más „fiókot” húzok ki a lelkemben. Érzéseimet, emlékeimet, tapasztalataimat (még ha negatívak is) raktározom, és a színpadon újraélem őket.

- Beethoven állította, hogy „a zene feladata a férfi szívében lángot gyújtani és könnyekkel elárasztani a nő szemét”. Ön miért és kinek énekel?

Természetesen mindenkinek, aki a zene által nyújtott csodának a részesévé akar válni. Az én feladatomban, hogy a legjobb tudásom szerint, a lehető legnagyobb alázattal közvetítem ezt a hallgatóság felé.

- Mit kívánhatunk Önnek a hamarosan eljövendő újévre?

Egészséget és a sikeres előmenetelhez sok szerencsét.

- Nagyon köszönjük, sok sikert és rengeteg új inspirációt kívánunk az új évre!

Szerk.

Fot. NZ

Autóstoppal Lengyelországba

Ez volt a címe a Történelemórák a szabadságról című programsorozat következő epizódjának, amelyre november 24-én este hatkor került sor a Lengyel Intézetben. Az est díszvendége dr. Sólyom László egykori köztársasági elnök volt, akivel dr. Kiss Gy. Csaba művelődéstörténész, a Varsói Egyetem professzora beszélgetett.

A rendezvényen jelen volt Roman Kowalski nagykövet, Katarzyna Sitko, a Lengyel Intézet igazgatója, Szalai Attila, nyugalmazott diplomata, a Bethlen Gábor Alapítvány kurátora és még sok érdeklődő, akik közül nem egy az „autóstoppos generáció” tagja, ahogy az a beszélgetés során ki is derült.

Az est kezdetén Zajti Ferenc filmjéből láthatunk részleteket, amelyben Sólyom László és

mások mondták el élményeiket és emlékeiket. Közben archív felvételek váltogatták egymást, a háttérzenét pedig lengyel jazz szolgáltatva. Számos érdekes dologra fény derült, amely az egykori autóstopposoknak nem volt újdonság, de a jelenséget nem ismerőknek igen. Annak a bizonyos autóstoppos nemzedéknek, amely az 1960-as évek Lengyelországját keresztül-kasul bejárta, bizony itt nyílt ki a szeme a nagyvilágra, itt lélegezték be először a szabadság levegőjét. Ehhez a generációhoz tartozott többek között Sólyom László, Orbán Viktor, Áder János, Cseh Tamás és sokan mások.

Több mint ötven évvel ezelőtt Lengyelországban egy egész nemzedék számára volt fontos a stoppolás. Ezek az utak érzelmes utazások voltak, Magyarország az 1960-as évek elejéig le volt zárva – mondta Kiss Gy. Csaba. A kérdésére, hogy milyen képe volt indulás előtt Lengyelországról, Sólyom László többek között a második világháborús eseményeket és 1956-ot említette. S hogy miért éppen Lengyelország? Mert nem lehetett máshová menni.

Természetesen előkerültek a ma is kihagyhatatlan lengyel városok és nevezetességeik, Krakkó a Wawellel és a Klub Pod Jaszczurami-val, a Hármásváros, a tengerpart, a jellegzetes lengyel ételek. Akkoriban a szabadságélmény meghatározó volt, és a lengyelek tényleg szerettek minket – mondta Sólyom László.

A beszélgetést követően a közönség sorából megszólaltak az egykori stopposok, és megosztották élményeiket. Lengyelországba annak idején orkánkabátot vitt mindenki, és lepedőt, törülközőt és ágyneműt hozott haza. Haász István festőművész akkoriban a Mazur-tavaknál a híres színészbé, Zbigniew Cybulskiba botlott, Szalai Attila elmondta, hogy egy Volkswagen bogárból kiszálló lengyel megcsókolta a náluk levő magyar zászlót. A találkozó végén kötetlen beszélgetés kezdődött a Lengyel Intézet előcsarnokában.

Ijjas Anna

Pozegnanie Andrzeja Pedryca

W nawiązaniu do napisanego przez doktora Konrada Sutarskiego „Nekrologu”, chciałbym podzielić się z Państwem moimi osobistymi wspomnieniami, związanymi z wieloletnią przyjaźnią, która łączyła mnie z Andrzejem Pedrycem. Poznaliśmy się w Budapeszcie, w Muzeum i Archiwum Węgierskiej Polonii na zebnaniu „Forum Twórców Polonijnych na Węgrzech” w 2006 roku. Wówczas nie wiedziałem jeszcze, że Andrzej pisze wiersze „tylko do szuflady”. Dowiedziałem się o tym przypadkiem, niemalże rok później, pomimo iż w międzyczasie Andrzej był u nas w Győr na VII Dniach Polskich, gdzie dokonał otwarcia wystawy karykatur László Dluhopolskiego oraz promocji mojej książki „Figlarne okruchy” (do której grafikę wykonał również László). Gdy jakiś czas później całkiem przypadkiem w muzeum wpadły mi do ręki wiersze Andrzeja, byłem nimi zachwycony i chciałem, by jak najszybciej ujrzały one światło dzienne oraz trafiły do szerokiej rzeszy czytelników. W październiku 2008 r., w czasie kolejnych Dni Polskich i Salonu Książki w Győr, na których Wydawnictwo „STON 2” - Ireny i Stanisława Nyczajów wystawiało książki twórców ZLP Oddział Kielce oraz książki polonijnego twórcy Konrada Sutarskiego i moje, miałem przyjemność przedstawić (wówczas jeszcze tylko doktora Pedryca) państwu Nyczajom i doprowadzić do rozmowy na temat wydania jego debiutanckiej książki. Dzięki temu, wiosną 2009 r. ukazał się tomik wierszy „Ściernisko marzeń”.

W maju 2009 r. otrzymałem zaproszenie do Zagnańska na „IV Posiady w cieniu Bartka”, organizowane przez wspaniałych gospodarzy - Ludomirę i Macieja Andrzeja Zarębskich. Podałem im myśl o zaproszeniu na nie Andrzeja, tym bardziej, iż „Posiady” miały charakter międzynarodowy, a ich celem była integracja twórców polonijnych z krajowymi, nie mówiąc już o tym, że Andrzej pochodził właśnie z Zagnańska. Jego wiersze zostały tam bardzo ciepło przyjęte.

Niedługo po tym spotkaniu odbyła się promocja tego tomiku wierszy w miejscowości Końskie, gdzie Andrzej ukończył liceum.

Bardzo miłe wspominać samą podróż, gdyż w czasie wspólnie spędzonych godzin miałem okazję bliżej poznać jego szlachetną duszę. Był to szczerzy i bardzo skromny CZŁOWIEK, darzony uznaniem i szacunkiem. Cechowała go wysoka kultura, a w swoim środowisku był wybitną osobistością. Później zaś miałem możliwość przekonania się, jak bardzo był oddany ludziom. Zawsze gotowy udzielić rady i pomocy, niejednokrotnie wspomagał również i finansowo działalność „Forum”.

Wychowany w pobliżu sędziwego dębu „Bartka” niezmiernie kochał przyrodę i szczególnie bolał go widok okaleczonych, jak to sam określił „amputowanych” zdrowych drzew. Andrzej wielokrotnie gościł na zaproszenie Polonii w Győr, otwierał tutaj wystawy, przedstawiając twórczość polonijnych artystów-malarzy. Miałem także przyjemność czytać publiczności wiersze Andrzeja podczas jego spotkania promocyjnego na Salonie Książki w Győr.

Dumny jestem z tego, że mogłem być kolegą Profesora Andrzeja Pedryca! Cieszę się z faktu, że godnie reprezentował Węgry i Polskę – szczególnie nasz Region Świętokrzyski. Drogi Andrzeju! Pozostawiłeś po Sobie miłe i ciepłe wspomnienia. Będzie Ciebie zawsze brakowało nie tylko rodzinom z Polski i Węgier, ale i Polonom węgierskim. Kochany Andrzeju, zarówno my, jak i drzewa utraciliśmy Wielkiego Przyjaciela! Zawsze pozostaniesz w naszych sercach!

Wawrzyniec Marek Rak

(Győr, październik 2015 r.)

Andrzej Pedryc
ISTNIEĆ NIKT NIE MUSI

Istnieć przecież nikt nie musi...

Ja też już pójdę sobie.

I cóż takiego tu po mnie zostanie
niezgrabna kula z marzeń klejona,

cudaczny konik, kamyk niebieski,

zamiary, plany, aleja zielona,

żaba w jeziorze i pająk na oknie?

A ławka? -

Ławka też tu zostanie.

Na niej marzenie,

nadzieja śmieszna...

Naiwna paczuszka na deszczu moknie.

Budapeszt, styczeń 2007

Wigilijne pierogi z suszonymi śliwkami

Składniki:

Ciasto na pierogi, suszone śliwki (najlepiej podwędzane) bez pestek, cukier, goździki

1. Dzień przed gotowaniem, namaczamy śliwki w wodzie z cukrem (około 3 łyżki cukru na pół litra wody). Do wody dodajemy kilka goździków (jeśli nie mamy śliwek podwędzanych, dodajemy ich więcej).

2. Lepimy pierogi (ciasto typowe). Gotujemy tuż przed podaniem.

3. Podajemy z masłem i tartą bułką.

Smacznego!!!

Wujek Jarek
gotuje

Łosoś marynowany

Składniki:

½ kg świeżego łososia, oliwa z oliwek, 2 łyżki oliwy z oliwek o smaku truflii, sok z 2 cytryn, pęczek koperku

1. Łososia kroimy na cienkie plasterki.
2. Przygotowujemy zalewę: 4-5 łyżek oliwy z oliwek, 2-łyżki oliwy o smaku truflii, sok z 2 cytryn. Mieszamy.
3. Układamy warstwę łososia. Posypujemy koperkiem. Zalewamy zalewą.
4. Powtarzamy kolejne warstwy.
5. Odstawiamy do lodówki na 24 godziny.
6. Podajemy z grzankami z białego pieczywa.

Kapusta Wujka Jarka 2015

Składniki:

1 kg kapusty kiszzonej, kilka orzechów włoskich, 3 łyżki rodzynek, ½ litra coca-coli, garść suszonych grzybów, mała łyżeczka kminku, kilka suszonych śliwek

1. Grzyby moczymy 4-5 godzin. Orzechy rozdrabniamy na małe kawałeczki (3-4 mm) i moczymy razem z grzybami.

2. Kapusty nie płuczemy. Do kapusty dodajemy kminek i smażyjemy na maśle klarowanym podlewając od czasu do czasu coca-colą.

3. Po ok 20 minutach dodajemy grzyby i orzechy i drobno pokrojone śliwki. Pamiętajmy o coca-coli.

4. Po następnych 10-15 minutach dodajemy rodzynek. Przyprawiamy pieprzem i solą, ewentualnie cukrem.

5. Dusimy jeszcze 10 minut.

Danie można, a nawet powinno się przygotować dzień przed podaniem.

Smacznego!!!

Karácsonyi derelye (pierogi) aszalt szilvával

Összetevők:

Derelyetészta, magozott aszalt szilva (a legjobb füstölve), cukor, szegfűszeg.

1. Egy nappal az elkészítés előtt beáztatjuk a szilvát cukros vízben (kb. 3 evőkanál cukrot teszünk fél liter vízhez). A vízbe néhány szegfűszeget teszünk (ha nincs füstölt szilvánk, akkor többet adjunk hozzá).
2. Elkészítjük a derelyéket. Közvetlenül tálalás előtt főzzük ki.

3. Kis vajjal és reszelt zsömlével tálaljuk.

Jarek bácsi káposztaja 2015

Összetevők:

1 kg savanyított káposzta, néhány szem dió, 3 evőkanál mazsola, ½ l coca-cola, egy marék szárított gomba, 1 kiskanál köménymag, néhány aszalt szilva

1. A gombát 4-5 órán át áztatjuk. A dióbelet kis (3-4 mm-es) darabokra vágjuk, és együtt áztatjuk a gombával.

2. A káposztát nem öblítjük le. Hozzáadjuk a köményt, és olvasztott vajon főzzük, időnként meglocsoljuk coca-colával.

3. Mintegy 20 perc elteltével hozzáadjuk a gombát a dióval és az apróra vágott szilvával. Ne felejtjük el coca-colával megöntözni.

4. További 10-15 perc múltán hozzáadjuk a mazsolát. Borssal és sóval ízesítjük, esetleg egy kis cukorral is.

5. Még tíz percen át pároljuk.

Az ételt akár egy nappal a tálalása előtt el lehet – sőt, inkább javallott – készíteni

Szarvasgomba ízű, olívaolajban kaporral pácolt lazac

Hozzávalók:

½ kg friss lazac, olívaolaj, 2 kanál szarvasgomba ízű olajbogyóból olíva-

olaj, 2 citrom leve, egy csokor kapor

1. A lazacot vékony szeletekre vágjuk.

2. Elkészítjük a mártást: 4-5 evőkanállal az olívaolajból, 2 evőkanállal a szarvasgomba ízű olívaolajból, 2 citrom levével összekeverjük.

3. Lerakunk egy réteg lazacot. Megszórjuk kaporral. Ráöntünk a mártásból.

4. Ismételten lerakjuk a rétegeket.

5. 24 órára félretesszük a hűtőszekrénybe.

6. Fehér péksüteményből készített pirítóssal tálaljuk.

Dzwonią dzwonki. Sań?

„Zaden człowiek nie jest samoistną wyspą; każdy stanowi ułomek kontynentu, część łądu. Jeżeli morze zmyje choćby grudkę ziemi, Europa będzie pomniejszona, tak samo jak gdyby pochłonęło przylądek, włosć twoich przyjaciół czy twoją własną. Śmierć każdego człowieka umniejsza mnie, albowiem jestem zespołony z ludzkością. Przeto nigdy nie pytaj, komu bije dzwon: bije on tobie.”

Czy ktoś nie napisał tych słów po tragicznych wydarzeniach we Francji 13 listopada 2015? Albo może słowa te zanotował ktoś wrażliwy po wybuchu rewolucji na Węgrzech w październiku 1956? Albo po 1 września 1939? Nie. Te wciąż aktualne, okrutne i piękne słowa napisał angielski poeta John Donne jakieś cztery wieki temu.

Dlaczego okrutne? Bo świat wciąż nas przyzwyczają do umierania, daje nam lekcje pokazowe, jak śmierć może wyglądać, jakie formy i postaci przybiera. Pokazuje z daleka i z bliska proces odchodzenia, pragnie nas jakoś oswoić z tym, że świat się dla nas przecież wcześniej czy później skończy. Wpaja naukę, której nauczyć się nie sposób, że życie jest kruche i słabe, pomimo krótkotrwałych zwycięstw.

A dlaczego piękne? Bo świat nam uzmysławia ciągłość czasu, uświadamia istnienie niewidzialnego łańcucha łączącego ludzi podobnej kultury, uwidacznia istnienie porządku pokoleń, siłę przekazywania osiągnięć kultury, osiągnięć ludzkiego umysłu. Wpaja naukę, której nauczyć się nie sposób, że życie jest silne i niezniszczalne, pomimo długotrwałych klęsk. Zespołenia między ludźmi nie jest w stanie zniszczyć śmierć człowieka. Łańcuch istnieć będzie wciąż, choć poszczególne istnienia - ogniwa łańcucha - mogą ulec zniszczeniu, ale zawsze przyjdzie ktoś, kto znikające ogniwo w ostatnim momencie zastąpi, kto poda rękę i złączy oddalające się końce łańcucha. Rana się zablizni, ludzkość można maszerować dalej.

A dzwony i dzwonki dzwonią, dla nas, dla świata, tworząc melodię nie do powtórzenia. Czasem kakofonię dźwięków, a czasem pełną harmonii symfonię.

Agnieszka Janiec-Nyitrai

Kiért szólnak a harangok?

„Senki sem különálló sziget; minden ember a kontinens része, a szárazföld egy darabja; ha egy göröngyöt mos el a tenger, Európa lesz kevesebb, éppúgy, mintha egy hegyfokot mosna el, vagy barátaid házát, vagy a te birtokod; minden halállal én leszek kevesebb, mert egy vagyok az emberiséggel; ezért hát sose kérdezd, kiért szól a harang: érted szól.”

Vajon e szavakat a 2015. november 13-i tragikus franciaországi eseményeket követően írta valaki? Vagy esetleg az 1956-os magyarországi októberi forradalom kitörését követően? Vagy 1939. szeptember 1-jét követően? Nem. E folytonosan időszerű, egyszerre elborzasztó és elbűvölő szavakat John Donne angol költő vetette papírra mintegy négy évszázaddal ezelőtt.

Miért elborzasztóak? Mert a világ folytonosan a halálhoz szoktat minket. Bemutatóórákat tart nekünk, milyen is a halál, milyen formákban és jelenségekben nyilvánulhat meg. Középről és távolról egyaránt megmutatja az eltávozás folyamatát. Valamiféleképpen ki szeretne sajáttítani minket arra hivatkozva, hogy a világ számunkra is előbb vagy utóbb véget ér. Belénk égeti a tanítást, amelyet másképp nem lehet elsajáttítani: a rövid ideig tartó győzelmek ellenére az élet gyenge és törékeny.

És miért gyönyörűek? Mert a világ észreveteli velünk az idő folytonosságát. Tudatosítja bennünk a láthatatlan kötelék létezését, amely a közös kultúrában együtt élő emberek összetartozását biztosítja. Láthatóvá teszi a nemzedékek egymást követő rendjét és az emberi elme, illetve a kultúra teremtő erejéből fakadó eredmények áthagyományozására vonatkozó erejét. Belénk vési a tanítást, amelyet másképp nem lehet elsajáttítani: az élet erős és lerombolhatatlan, a hosszan tartó vereségek ellenére is az. Az emberek közötti kötelékeket nem tudja elemészteni az egyén halála. Az összekötő láncolat továbbra is megmarad, habár az egyes létezők – a láncszemek – elenyészhetnek. Mégis mindig jönni fog valaki, aki a megsemmisülő láncszem helyét az utolsó pillanatban elfoglalja, aki kinyújtja a kezét, és összekapcsolja az egymástól távolodni készülő láncvégeket. A sebek begyógyulnak, az emberiség pedig továbbmenetelhet a maga útján.

A harangok és a lélekharangok pedig nekünk, a világnak szólnak, utánozhatatlan összhangzatot alkotva. Néha hangok kavalkádját szerteröpítve, néha pedig harmóniával teli szimfóniát sugározva.

Agnieszka Janiec-Nyitrai

MIESIĘCZNIK WĘGIERSKIEJ POLONII
A MAGYARORSZÁGI LENGYELEK HAVILAPJA

Pismo Ogólnokrajowego
Samorządu Polskiego
z kwartalnym
dodatkiem GŁOS POLONII

Az Országos Lengyel
Önkormányzat lapja
a GŁOS POLONII
negyedévi mellékletével

polonia węgierska

Odpowiedzialny wydawca
Felelős kiadó
az Országos Lengyel
Önkormányzat Hivatala

Redaktor naczelny
Főszerkesztő
dr Agnieszka Janiec-Nyitrai

Polski redaktor językowy
Lengyel nyelvi szerkesztő
dr Dorota Várnai

Węgierski redaktor językowy
Magyar nyelvi szerkesztő
Márta Alexandra Karaba

Redaktor graficzny
Grafikai szerkesztő
V4 Consulting Kft.

Tłumaczenie
Fordítás
Sutarski Szabolcs

Redakcja
Szerkesztőség

1102 Budapest, Állomás u. 10.
Telefon: +36 1 2613479
e-mail: polweg@polonia.hu

Drukarnia Nyomda

Projekt realizowany w każdym
miesiącu ze środków budżetu
centralnego Węgier. Az újság
kiadása Magyarország központi
költségvetésének havi támoga-
tásával készül.

SZINKRON DIGITAL

Edycja online Online kiadás
<http://polonia.hu/dokumentumok/poloniawegierska/pw240.pdf>

Na okładce wykorzystano fragmenty obrazu J. W. Baura "Polacy i Węgrzy"

Ogólnokrajowy Samorząd Polski na Węgrzech Országos Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2611798 olko@polonia.hu

Stoleczny Samorząd Polski na Węgrzech Fővárosi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat
1054 Budapest, Akademia u 1-3
tel.: +36 1 3321979 flko@t-online.hu

Polski Ośrodek Kulturalno-Oświatowy Lengyel Közművelődési Központ
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2611798 olko@polonia.hu

Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J. Bema na Węgrzech Magyarországi „Bem József” Lengyel Kulturális
Egyesület
1051 Budapest, Nádor u. 34. II. p.
tel.: +36 1 3110216 www.bem.hu bem@bem.hu

Stow. Polskich Katolików na Węgrzech pw. św. Wojciecha
Dom Polski
Magyarországi Lengyel Katolikusok Szt. Adalbert Egyesülete
1103 Budapest, Óhegy u. 11.
tel.: +36 1 2626908 adalbert@enternet.hu

Szkola Polska na Węgrzech Lengyel Nyelvtanító Nemzetiségi Iskola
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2612748 szkopol@polonia.hu

Szkolny Punkt Konsultacyjny – Szkoła Polska przy Ambasadzie RP A Lengyel Nagykövetség mellett működő
Lengyel Iskola
1025 Budapest, Törökvez út 15.
tel.: +36 1 3268306
tel.: +36 70 7013847 polish_school@gazeta.pl

Muzeum i Archiwum Węgierskiej Polonii Magyarországi Lengyel Múzeuma és Levéltára
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2608023 muzeum@polonia.hu

Polska Parafia Personalna na Węgrzech Lengyel Perszónális Plébánia
1103 Budapest, Óhegy u. 11.
tel.: +36 1 4318413 www.parafiabudapest.republika.pl plebiani@onet.eu

Ambasada Polska w Budapeszcie Lengyel Köztársaság Budapesti Nagykövetsége
1068 Budapest, Városligeti fasor 16.
tel.: +36 1 4138200 www.budapestt.msz.gov.pl budapestt.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Kereskedelemfejlesztési és Beruházás Ösztönzési Osztálya
tel.: 1 251 46 77 www.budapest.trade.gov.pl budapest@trade.gov.

Referat Konsularny Ambasady RP A Lengyel Köztársaság Nagykövetsége Konzuli osztálya
1068 Budapest, Városligeti fasor 16.
tel.: + 36 1 413 8208 budapestt.amb.wk@msz.gov.pl

Instytut Polski w Budapeszcie Lengyel Intézet
1065 Budapest, Nagymező u. 15.
tel.: +36 1 3115856 www.polinst.hu info@polinst.hu biblioteka@polinst.hu

Ogólnokrajowa Biblioteka Języków Obcych Országos Idegennyelvű Könyvtár
1056 Budapest, Molnár u. 11.
tel.: +36 1 3183688 www.opac.oik.hu kolcsonzo@oik.hu

Redakcja kwartalnika „Głos Polonii” „Głos Polonii” szerkesztősége
1051 Budapest, Nádor utca 34. glospolonii@bem.hu

Program radiowy w języku polskim: „Magazyn Polski” - emisja w soboty, godz. 13.30
MR4 (fale średnie 873 kHz) i ze strony: <http://www.mediaklikk.hu/musor/lengyel-nemzetisegi-musor/>
Redakcja Polska „Magyar Rádió” zRt. 1800 Budapest, Brody S. u. 3-5.

Polonijna strona internetowa: www.polonia.hu

PRENUMERATA - TYLKO 250 FORINTÓV ZA JEDEN NUMER!!!

Roczna prenumerata miesięcznika „Polonia Węgierska” (12 numerów) i jego kwartalnego dodatku „Głos Polonii” (4 numery) na rok 2015 wynosi dla prenumeratorów:

indywidualnych (po 1 egzemplarzu) – 4.000 forintów/rok
zbiorowych (samorządów, po 5 egzemplarzy) – 20.000 forintów/rok.

Sposoby płatności: przelew na konto.

Przyjmujemy również zamówienia na numery wcześniejsze - można je zgłaszać na analogicznych warunkach.

Redakcja z wdzięcznością przyjmuje także większe sumy wpłat prenumeraty od osób oraz instytucji i samorządów, jeżeli ich stan finansowy to umożliwia. Wsparcie finansowe prosimy przekazywać na konto K&H:10400157-00026536-00000004. W rubryce „Közlemény” prosimy wpisać „Lapkiadás támogatás” (wsparcie dla pisma).

ELŐFIZETÉS - CSAK 250 FORINT EGY SZÁMRA !!!

A „Polonia Węgierska” havilap éves előfizetése (12 szám) és negyedéves melléklete, a „Głos Polonii” (4 szám) 2015. évre:

egyéni előfizetőknek (egy példány) – 4.000 Ft/év;

a közösségi előfizetőknek (önkormányzatok, 5 példányban) – 20.000 Ft/év

Előfizetés módja: banki átutalás.

Vállaljuk a korábbi számokra vonatkozó rendelések teljesítését – azonos feltételek mellett.

A szerkesztőség hálásan elfogad nagyobb előfizetői összegeket is úgy magán-személyektől, mint intézményektől, ha ezt pénzügyi helyzetük lehetővé teszi. A szerkesztőségnek felajánlott pénzügyi támogatást a K&H bankban lévő számlára kérjük utalni: 10400157-00026536-00000004. A „Közlemény” rovatba kérjük beírni: „Lapkiadás támogatás”.

KALEJDOSKOP ŻYCIA POLONIJNEGO NA WĘGRZECH

SZLAKIEM POLSKICH KRÓLÓW NA WĘGRZECH

BAL ANDRZEJKOWY W XI DZIELNICY BUDAPESZTU

NA BALU WYSTĄPIŁ ZESPÓŁ "CORAL" I CHÓR BALABIT Z KRAKOWA

KALEJDOSKOP ŻYCIA POLONIJNEGO NA WĘGRZECH

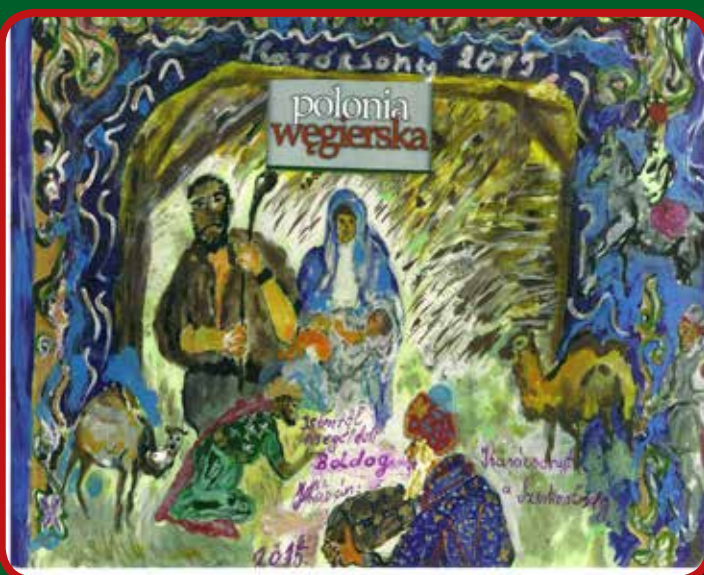
POSIEDZENIE OGÓLNOKRAJOWEGO SAMORZĄDU POLSKIEGO

**ŚLUBOWANIE PIERWSZOKLASISTÓW
W SZKOLE POLSKIEJ**

**PASOWANIE
NA UCZNIÓW
W SZKOLE POLSKIEJ**

**NAJSERDECZNIJSZE ŻYCZENIA
DLA WSZYSKICH CZYTELNIKÓW "POLONII WĘGERSKIEJ"**